Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-hээ гарана | № 297 (14011) | 1972 оной декабриин 19, вторник | Сэн 2 мүнгэн

ССР-эй Верховно Соведэй табадахи сессидэ ерэhэн деп депутадууд Кремль соо.

ТАСС-ай фотохронико. Фототелеграфаар абтаба.

КПСС-эй ЦК-да УУЛЗАЛГА БОЛОБО

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь А. П. Кириленко, КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. Ф. Катушев ...жhaa Эхэ орондоо буса замдаа Москвада хүрэhэн ...-гэй ЦК-гай Политбюрогэшүүн, ЦК-гай секретарь, Вьетнам тушаа Парижда...дахи зүблөөндэ ДРВ-е ...лдэг делегациин тусхай ...тник Ле Дык Тхотой декабриин 16-да уулзаба.

США-гай үргэлжэлүүлжэ ...аа ээзрхэг түримхэй ...лгада эсэргүүсэн, Вьет...й сүлөөтэ, бэеэ даанхай, ...лан байдалай түлөө тэм... вьетнам арадай тэм...й холбоотой асуудал... хани ёhоной, үнэн орш...он байдалда зүб... хэлсэгдэ.

...ациональна эрхынгээ тү... вьетнам арадай тэмсэ... Париждахи хөөрэлдөөнүүдэй үедэ ДРВ-гэй, Урда Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительствын зүгhөө гаргагдажа байгаа үнэн зүб, бүтэмжэтэй дурадхалнуудые сэхэ шууд дэмжэхэ тухайдаа совет тала мэдүүлбэ. Вьетнамда амгалан байдал hэргээхэ асуудалаар түйлагдаhан үрэ дүнгүүдые харша хүсэнүүдэй зүгhөө буруу hүргэхэ ябадал гаргуулагдахагүй байха гэhэн этигэл найдабари элирхэйлэн мэдүүлэглээ, октябрь hарада ДРВ-гэй ба США-гай түлөөлэгшэдэй хараалан тодорхойлhоной үндэhөөр Вьетнамдахи дайе болюулха ба амгалан байдал hэргээхэ тухай хэлсээндэ гар табигдаха, Индохитадтахи империалис түримхэйлэлгэ эсэслэн болюулагдаха ёhотой.

(ТАСС).

ССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ

ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй ээлжээтэ ...дани декабриин 17-до ...ль соо Н. В. Подгорный ...лбэрн доро болоhон бай...

...ССР-эй наймадахи зар...й Верховно Соведэй де...риин 18-да нээгдэхэ та...хи сесси дээрэ харагда... асуудалнууд тушаа ду...алнуудые Президиум ...эн хэлсээ. Сессиин хү...эриин гурим тухай Сою... Соведэй ба Националь...нуудай Соведэй Түрүү...энэр А. П. Шитиковэй, ...С. Насриддиновагай дурадхалнууд, палатануудай старейшинэнүүдэй соведүүдэй заседанитай холбоотой асуудалнууд хэлсэгдэ.

Совет Социалис Республикануудай Союзай байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулан, СССР-эй шэнэ орден бии болгохо тухай асуудал заседани дээрэ хэлсэгдэ.

Тус асуудалые зүбшэн хэлсэhэнэй hүүлээр СССР-эй Верховно Соведэй Президиум Арадуудай Хани Барисаанай орден бии болгохо тухай Указ батална абаа.

ТАСС.

...ЙН БАЯРАЙ ХҮНДЭЛЭЛДЭ

...ССР-эй байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зо...лан, үйлэдбэриин амжалтануудыень тэмдэглэн, Рос... Федерациин олохон предприятинууд ба эмхинүүдтэ ...Р-эй 50 жэлэй ойн нэрэ РСФСР-эй Верховно Сове... Президиумэй Указаар олгогдоо.

(ТАСС).

...ФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

БУРЯАДАЙ АССР-эй ЗАХААМИНАЙ АЙМАГАЙ БАЯНГОЛОЙ СОВХОЗДО СССР-эй 50 ЖЭЛЭЙ ОЙН НЭРЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

...вет Социалис Республикануудай Союзай байгуулаг...ар 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулан, мал ажал ...өөхэ хэрэгтэ түйлаhан амжалтануудыень тэмдэглэн, ...голой совхоздо СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэ олгоод, ...ние:

...СР-эй 50 эжлэй ойн нэрэмжэтэ совхоз гэжэ сааша ...нэрлэхэ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ЯСНОВ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Х. НЕШКОВ.

...сква, 1972 оной декабриин 16.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Арадуудай Хани Барисаанай орден бии болгохо тухай

СССР-эй Верховно Соведэй Президиум ингэжэ **тогтообо:**

1. Совет Социалис Республикануудай Союзай байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулан, социалис нацинуудай ба арад үндэhэтэдэй хани барисаа, аха дүү ёhоной харилсаа холбоо бэхижүүлхэ хэрэгтэ ехэ габьяануудые түйлаhанай түлөө, ССР Союзай ба союзна республикануудай экономическа, социально-политическэ болон соёлой хүгжэлтэдэ хубитаяа ехээр оруулhанай түлөө шагнахын тула Арадуудай Хани Барисаанай орден бии болгохо.

2. Арадуудай Хани Барисаанай орденой дүрим баталха.

3. Арадуудай Хани Барисаанай орденой түхэл хэлбэрине баталха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОРНЫЙ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1972 оной декабриин 17.

Арадуудай Хани Барисаанай орденой дүрим

1. Социалис нацинуудай, арад үндэhэтэдэй хани барисаа, аха дүү ёhоной харилсаа холбоо бэхижүүлхэ хэрэгтэ ехэ габьяануудые түйлаhанай түлөө, ССР Союзай ба союзна республикануудай экономическа, социально-политическэ болон соёлой хүгжэлтэдэ хубитаяа нилээд ехээр оруулhанайнь түлөө шагнаха, Совет Социалис Республикануудай Союзай байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулагдаhан Арадуудай Хани Барисаанай орден бии болгогдоо.

2. Арадуудай Хани Барисаанай орденоор:

СССР-эй гражданинууд;

предприятинууд, эмхи зургаанууд, организацинууд, сэрэгэй частьнууд ба соединенинууд, союзна болон автономито республиканууд, хизаарнууд, областьнууд, автономито областьнууд, национальна округууд, городууд шагнагдаха.

СССР-эй гражданинуудбэшэ хүнүүдшье Арадуудай Хани Барисаанай орденоор шагнагдажа болохо.

3. Арадуудай Хани Барисаанай орденоор:

социалис нацинуудай ба арад үндэhэтэдэй хани барисаа, аха дүү ёhоной харилсаа холбоо бэхижүүлхэ хэрэгтэ хубитаяа ехээр оруулhанай түлөө;

ССР Союзай, союзна республикануудай арадай ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ ажалай ехэ амжалтануудые түйлаhанай түлөө;

СССР-эй национально-гүрэнэй байгуулалтада габьяануудтай байhанай түлөө;

эрдэм наука хүгжөөхэ, социалис нацинуудай ба арад үндэhэтэдэй соёлые ойртуулха, харилсан баяжуулхын тула онсо ехэ үрэтэй ажал ябуулгын түлөө, совет хүнүүдые пролетарска интернационализмын, Совет Эхэ орондоо үнэн сэхэ байхаар хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадаhанай түлөө;

СССР-эй өөрыгөө хамгаалха хүсэ бэхижүүлхэ хэрэгтэ онсо габьяануудтай байhанай түлөө;

социалис оронуудай арадуудай хоорондын аха дүү ёhоной хани барисаа, харилсаа холбоо хүгжөөхэ, арадуудай хоорондын эб найрамдал, хани ёhоной харилсаа бэхижүүлхэ хэрэгтэ ехэ габьяануудтай байhанай түлөө шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль. 1972 оной декабриин 17.

ЭНЕРГЕТИГҮҮДЭЙ hАЙНДЭР

Энергетикын үдэртэ зорюулагдаhан баярай суглаан декабриин 15-да Москвада болоо. Энээндэ хабаадагшад хүндэтэ президиумдэ КПСС-эй ЦК-гай Политбюрое бүгэдын дуугаар hунгаба.

— Манай hайндэр мүнөө жэлдэ совет арадай ажабайдалдахи гайхамшаг ушартай —ССР Союзай байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойтой тудалдаба. Олохон энергетигүүд баярай ойе нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө мүрысөөндэ ехэ амжалтануудые туйлаа. Энэ hалбариин 71 предприятиин ба эмхиин коллективүүд КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй Ойн хүндэлэлэй тэмдэгээр шагнагдаа, — гэжэ СССР-эй энергетикын ба электрификациин министр П. С. Непорожний хэлэбэ.

Юhэдэхи табан жэлэй даабаринууд амжалтатайгаар дүүргэгдэжэ байна. Электрын элшэ хүсэ үйлэдбэрилгын ургалта hүүлэй хоёр жэлэй турша соо 8 процент болоод, промышленностиие элшэ хүсөөр хангалгын хэм хэмжээ 15 процентээр дээшэлүүлхэ, хүдөө ажахыда хямда сэнтэй ба арьбан элшэ хүсэ хэрэглэлгые гурбанай нэгэнhээ ехээр нэмээхэ арга олгоо гэжэ министр тусхайлан тэмдэглээ.

Баярай суглаанда СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшонор В. Э. Дымшиц, И. Т. Новиков, СССР-эй министрнүүд, КПСС-эй ЦК-гай ба СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд байлсаба.

КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ эльгээгдэхэ амаршалгын бэшэгые суглаанда хабаадагшад ехэ баяртайгаар батална абаа.

(ТАСС).

СССР-эй Верховно Соведэй палатануудай саг үргэлжын комиссинуудта

...сэблэлгын-бюджетнэ ба ...ринуудта хабаатай ко...инуудай түгэсхэлэй пле... заседанинууд хэдэн ...й турша соо Москвада ...о, СССР-эй Верховно ...эй Союзай Соведэй ба ...нальностьнуудай Сове... Залуушуулай хэрэг эр... байгаали сахин хам... комиссинуудай тү...гшэд тэрэнэй хүдэлмэ... хабаадаhан байна. ...ондо СССР-эй арадай ...е хүгжөөхэ гүрэнэй ...й, СССР-эй 1973 оной ...й бюджедэй гол ...дые, 1971 оной ...й бюджедэй гүй...н тухай тогтоолые даб ...хаража үзэлгэтэй да...дуулан, бэлэдхэлэй ...синуудай тодорхойлон ...hан материалнууд ...рна заседанинууд дээ...бшэлэгдөө.

...СР-эй Верховно Соведэй палатануудай hалбаринуудта хабаатай комиссинуудай: промышленностиин; транспорт ба хэлхеэ холбооной; барилгын ба барилгын материалнуудай промышленностиин; хүдөө ажахын; элүүрые хамгаалгын ба социальна тэдхэлгын; арадай гэгээрэлэй, эрдэм ба соёлой; худалдаа наймаанай, ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангалгын ба коммунальна ажахын комиссинуудай дүн гаргаха заседанинууд декабриин 16-да болобо. Союзай Соведэй ба Национальностьнуудай Соведэй Залуушуулай хэрэг эрхилхэ, байгаали сахин хамгаалха комиссинуудай заседанинууд үнгэргэгдөө.

Арадай ажахын түсэбэй ба гүрэнэй бюджедэй тус тус бүлэгүүдые даб дээрэ хаража үзэлгын дүнгүүд тухай элидхэлнүүд, мэдээсэлнүүд саг үргэлжын комиссинуудай заседанинууд дээрэ соносогдон зүбшэлэгдэhэн, түсэб ба бюджет тушаа ажаглалтанууд, дурадхалнууд hайшаагдаhан байна.

1973 оной түсэб ба бюджет түсэбтэ табан жэлэй гол зорилгонуудые дүүргэлгэдэ — социалис үйлэдбэреэ хурдан түргэнөөр хүгжөөhэнэй үндэhөөр арад зоной ажабайдалай материальна ба соёлой эрилтэ хэрэглэмжын хангагдаса улам hайжаруулха, ашаг олзо дээшэлүүлхэ, научно-техническэ дэбжэлтэ түйлаха, ажалай бүтээсын ургалта түргэдхэхэ хэрэгтэ зорюулагданхай гэжэ палатануудай Түсэблэлгын-бюджетнэ ба hалбаринуудта хабаатай комиссинуудта тэмдэглэгдээ.

1973 ондо СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб, СССР-эй 1973 оной гүрэнэй бюджет ба СССР-эй 1971 оной гүрэнэй бюджедэй гүйсэдхэл тухай тобшолюлнуудые комиссинууд баталба. Саг үргэлжын комиссинуудай зүгhөө тус тус палатануудай заседанинууд дээрэ нэмэлтэ элидхэлнүүдые хэхыень Союзай Соведэй ба Национальностьнуудай Соведэй Түсэблэлгын-бюджетнэ комиссинуудай түрүүлэгшэнэртэ даалгагдаа.

Экономико ба соёл культурын зарим hалбаринуудые хүгжөөхэ тухай урда тээнь зүбшэлэгдэhэн асуудалнуудаар комиссинуудай зууршалгануудые СССР-эй министерствэнүүдэй, албан зургаануудай дүүргэжэ байhан тухай мэдээсэл хиналтын гуримаар hалбаринуудта хабаатай комиссинуудай заседани дээрэ соносогдобо.

(ТАСС).

ТҮСЭБТЭ ЮhЭДЭХИ

ЭРШЭ · ШАНАР · ДЭЛИСЭ

Түнхэнэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо эрхим малшад олон юм. Тус колхозой Шулуутын отделениин тугалшан Цыбик Жалсановна Янданова «Ажалай габьягай түлөө», Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойн баярай медальнуудаар шагнагданхай. Тэрэ мал ажалда хорн гаран жэл соо ажаллажа, ехэ дүй дүршэлтэй болонхой. Мүнөө даалтагдаhан 45 тугалайнгаа шэгнүүрые сүүдхэдээ 700 грамм хүрэтэр нэмээжэ шадана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тугалшан Ц. Ж. Янданова.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

УЯЛГАЯА ШЭНЭЛЭН АБАНА

Мал ажалаа дам саашань хүгжөөжэ, ашаг шэмыень дээшэлүүлhэнэй ашаар мяха, hү, ноохо худалдаха түсэб, даабаря нэрэтэй солотойгоор дүүргэхын тула Анаагай совхозой малшад оролдосотойгоор ажаллажа байна. КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй «1972-73 онуудай үбэлэй үедэ малай ашаг шэмэ бүри ехээр абадаг, бэлэдхэдэг болохын түлөө мал ажалай хүдэлмэрилэгшэдэй Бүхэсоюзна социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ тухай» тогтоол тэдэнэрые шэнэ амжалтада зоригжуулба.

hаалишад бии байгаа арга боломжоёо тооложо үзөөд, үбэлэй hарануудта үнеэн бүриhөө 1200 килограммhаа доошо бэшэ hү hааха гэhэн социалис уялга баталан абаба. Байгша ондо ажахын малшад үбhэ тэжээлээр оройдоо 42 процент хангагдаhан байбашье, түнхаринагүй. Үбhөө үхэр малдаа гамтайгаар үгэхэhөө гадна, hолоомоёо харшэжэ, тарянай зүйлтэй холижо, буйлуулжа үгэнэ. Ажахын бэрхэ hаалишад Доржо-Ханда Дондокова, Валентина Корнакова болон бусад социалис мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябана. Түрүүн баталан абаhан уялгаяа шэнэлжэ, үбэлдөө үнеэн бүриhөө 100 килограмм hү нэмэжэ hаахын тула үнеэшэд бүхы шадабаря гарган ажаллажа байнхай.

Мүн ажахын хонишод бүхэсоюзна мүрысөөндэ оролсоhон тухайгаа элирхэйлэн мэдүүлбэ. Тэдэнэр мүрысөөндэ орохоhоо урид 100 эхэ хонин бүриhөө 85 хурьга абаха гэhэн даабаритай байбал, мүнөө тэрэнээ 90-дэ хүргэбэ. Түсэбтэ табан жэлэй гурбадахи жэлдэ ажахын хонин бүриhөө 3 килограмм 300 грамм нооhо хайшалжа абаха, хурьган бүхэнэй шэгнүүрые эхэhээнь hалгаха үедэ 20 килограммhаа бага бэшэ болгохо гэhэн социалис уялга абаа. Буряадайнгаа республикын тогтоhоор 50 жэлэй ойн баярай ондо дүй дүршэлөөр баян хонишод Ойдоп Тапхарович Тагаров, Самбу Найданович Сойжинов, Иван Иванович Бабкин, Франс Иосипович Шевчук, Цырендоржо Чимитов, Галина Доржиева гэгшэд зуун эхэ хонин бүриhөө 100 хурьга түлжүүлхэ гэhэн зорилго урдаа табяа.

Мүн түлгэ адуулагшад Нима Дондуков, Николай Сергеев гэгшэд хаража байhан түлгэнүүдээ бүтэн бүринөөр ондо оруулжа, тус бүриhөө 3 килограмм 200 грамм нооhо хайшалжа абаха гэжэ шиидэ.

Үбэлэй үедэ малшан, механизатор бүхэн коммунис ажалай hургуулида hуралсаха байна. Жэшээнь, Булагай фермэдэ ажахын главна зоотехник Т. Ш. Балданова, Онинборскын отделенидэ главна ветврач Г. И. Машанов гэгшэд имэ hуралсал эмхидхэхэ юм. Холын гүүртэ, отарада байhан малшадта лекци, хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэнэ. Амаралтын үдэрнүүдтэ малшад Улаан-Үдэ ерэжэ, театр хараха гэжэ хэлсээ.

Б. ЛАЙДАПОВ.

Хори.

ЕРЭХЭ ЖЭЛЭЙ ТООГООР

Мухар-Шэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхозой hаалишад болон үхэршэд үбэлэй hарануудта ехэ hү, мяха абахын түлөө оролдожо байнхай. Бүхы орон дотор социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ тухай КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй гаргаhан тогтоолтой тус ажахын hаалишад, малшад танилсаад, hайшаан дэмжэhэнээ мэдүүлээ.

Зунай hарануудта үнеэн бүриhөө 1200 килограммhаа доошо бэшэ hү hааха социалис уялгаяа эндэхид сүм дүүргэжэ шадаа. Зарим түрүү hаалишад даажа абаhан социалис уялгаяа холо үлүүлээ. Колхозой эрхим бэрхэ hаалишан Зоя Федорова харууhалжа байhан үнеэн бүриhөө энэ хүгасаада 1600 килограмм hү hаажа, хамта хүдэлдэг нүхэдөө холо ахин гараба. hаалишад Татьяна Васильева, Аграфена Оленникова болон бусад үнеэн бүриhоо 1300-hаа дээшэ килограмм hү hаажа, хэлэhэн үгэдөө бата байhанаа мэдүүлээ. Хараалhан даабаряа амжалтатайгаар дүүргэhэн 13 hаалишадта Хүндэлэлэй грамотанууд үнэтэ бэлэгүүдтэйгээр барюулагдаа.

hү hаалиин центральна фермын hаалишад болон мал адуулагшад ажалдаа амжалта түйлаhанайнгаа түлөө «Коммунис ажалай коллектив» гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй юм. Эндэхи hаалишад үбэлэй hарануудта үнеэн бүриhөө 1200 килограмм hү hааха тухайгаа хэлсэбэ.

Жэлэй эхинhээ үнеэн бүриhөө 2500 килограмм hү hааhан hаалишан Зоя Афанасьевна Федорова аймаг соогоо эрхимлэнэ. hаалишад Екатерина Федорова, Буряадай АССР-эй габьяата малшан Нина Челночкова болон бусадай түсэб, даабариин болзорhоо урид дүүргэхэ хэрэгтэ оруулhан габьяань ехэ.

— Үбэлэй hарануудта ехэ hүнэй түлөө дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ бүхы hаалишаднай хам оронхой ажаллана. hаалишан бүхэн мүрысөөнэй гуримтай танилсанхай. Хахад hарын туршада үнеэн бүриhөө 80 килограммhаа дээшэ hү hаажа абаhан hаалишанда дамжуулгын вымпел 10 түхэриг мүнгэн шантайгаар барюулагдаха юм, — гэжэ колхозой главна зоотехник Яков Ошировнч Шангин мантай уулзахадаа хөөрэбэ.

Энэ ажалша бэрхэ коллектив жэлэй туршада 8108 центнер hү hаажа абаха түсэбөө болзорhоо урид 87 центнерээр үлүүлэн дүүргээ. Эдэ нүхэднай гүрэндэ hү худалдаха жэлэйнгээ түсэб хоёр hараар уридшалан дүүргээд, 1973 оной тоосоогоор ажаллана.

С. БАЛДУЕВ.

Улаан-Үдын аймагай «Восход» колхозой механизаторнууд нуга сабшалан, огород, поли дээрэ гурба мянган тонно нютагай үтэгжүүлгэ гаргаа. Наг шэбхэ тээдэг экскаваторта дүй дүршэлтэй механизатор Ф. А. Покацкий хүдэлнэ. Ф. А. Русин, А. К. Русин, К. Л. Русин гэгшэд тракторнстнууд үдэр бүри 45—50 тонно үтэгжүүлгэ гаргана.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: экскаваторщик Ф. А. Покацкий; доронь—шэбхэ тээжэ байhан үе.

З. ВЕСНИНАГАЙ фото.

ЭРТЭЭНhЭЭ БЭЛДЭНЭ

Улаан-Үдын пристань. Уhан замшад үнгэрhэн сезон соо Хяагтын, Сэлэнгын, Бэшүүрэй аймагуудай ажалшадта, ажахынуудта ехэ хэмжээнэй түлишэ, эд бараа зөөжэ үгэhэн байна. Хүдөө ажалшадай хуряаhан ороохон, ноохон мүн уhан замаар иишэ, Улаан-Үдэ асаргадаа. Пристаниин коллектив байгша оной тамаралгын хаhа соо 435 мянган тонно ашаа уhан замаар шэрэжэ, даабаряа 5,8 процентээр үлүүлэн дүүргээ. Пристань жэл бүри ехэ ашаа шэрэдэг болонхой. 500 тонно шэнгэн түлишын багтаамжатай танкер худалдан абтаhан байна. Энэ суднын экипаж холын уhан замда дүтэ аймагуудай ажахынуудта шэнгэн түлишэ абаашажа, үбhэ, тарягаа хуряаха хэрэгтэнь яhала туhа хүргэhэн юм.

Барилгада хэрэглэгдэдэг хайр уhанай оёорhоо малтадаг тамардаг кран тус пристаньдэ hайнаар ашаглагдаа. Энэ кранай экипаж 160 мянган тонно хайр малтажа, Таловкын түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдэй заводто эльгээгээ. Буряадай барилгын управлениин организацинуудта 130 мянган тонно хайр малтажа эльгээhэн байна.

Улаан-Үдэhөө Мурзино, Ново-Селенгинск хүрэтэр «Заря-76» гэhэн суднаар хүн зониие шэрэдэг болоhон юм. Үнгэрhэн зун аяар 6 мянган хүн уhан замаар шэрэгдэhэн. Улаан-Үдын пристаниин хүдэлмэришэд ерэхэ жэлдэ улам ехэ ашаа уhан замаар шэрэхээр зоригжонхой. Тиимэhээ бүхы суднанууд hайнаар заhабарилагдаха болоно бшуу. Мүнөө матросууд, механигууд, слесарьнүүд суднануудые заhабарилжа эхилээ.

«Мир» теплоходой капитан Владимир Павлович Афанасьев электро-гагнууршанай 5-дахи разрядтай юм. Хамаг юумэеэ hайн шанартайгаар заhабарилхые оролдоно. Тиимэ эрилтэ хамта хүдэлдэг нүхэдэйнгөө урда табина. «Левашов» теплоходой механик В. А. Гапко токариин мэргэжэлтэй. Штурман Валерий Маланов модошо дархан. Эдэнэр өөhэдынгөө хүсөөр суднануудта заhабари хэнэ.

Д. БАЛДАНОВ.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР Н. Х. ХУРИГАНОВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Түрэhөөр 60 наhа гүйсэhэнтэйнь дашарамдуулан, гүрэнэй худалдаа наймаанай системэдэ олон жэлэй туршада hайнаар хүдэлhэнэйнь түлөө Буряадай АССР-эй Худалдаа наймаанай министерствын шэнэ техникэ ашаглаха лабораториин начальник нүхэр Хуриганов Николай Хулокшиновичые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь В. ДУБРОВСКИЙ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1972 оной декабриин 18.

МАЛШАДАЙ БУХЭСОЮЗНА СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨНДЭ ЖАГСАЯ!

ХАБАЯА ТУРШАЯЛ, ХАМААГҮЙ

hүүлэй жэлнүүдтэ сагай уларилай таарамжагүй байhан дээрэhээ манай колхоз аймагай бусад ажахынуудтал адли горитойхон бэрхэшээлнүүдтэй ушарhан байна. Абаhаар ган гасуур, тиигээд hая нааша үзэгдөөгүй ехэ үер болошо, Баргажан голой эрье зүбшан нэмжыhэн сабшаламнай бүхыдөө шахуу уhанда абтаа бэлэй. Энээнhээ уламжалан, ниитымнай адууhа малда хүсэд хүрэхөөр үбhэ тэжээл бэлэдхэгдэжэ абтаагүй hэн. Гадна малаймнай зарим гүүртэ, отарануудай байра уhанда абтажа, нилээд hандараа. Теэд ажахымнай хонишод, малшад хэды бэрхэшээлэй ушарбашье, тунхарингүй, бүхы хүсэеэ элсүүлэн ажаллажа, үбэлжэлгэдөө hайнаар бэлдэhэн байгаа. Гэхэтэй хамта иимэ бэрхэшээлдэ орохон манай колхоздо гүрэн түрэмнай горитойхон туhаламжа үзүүлжэ, ниитын малай тэжээлдэ ороохо тарианай зүйл, барилгын материал ба шэнэ техникэ үгэhэн юм. Тиихэдэ манай шефүүд малай байра, малшадай байха гэрнүүдые шэнээр барижа, ехэхэн туhаламжа үзүүлээ. Харин үбэлжэлгын үедэ аймагай партайна ба совет органууд хэhэн ажалыемнай хинан шалгажа, малшад, хонишодой дунда политическэ болон эмхидхэлэй хүдэлмэри үргэнөөр ябуулhан юм. Тиигэжэ бүгэдын туhаламжаар манай ажахы үбэлжэлгээ эмхитэй hайнаар үнгэргөө бэлэй.

Тэрэ гэhээршье нилээд саг үнгэржэ, ушарhан бүхы бэрхэшээлнүүднай амжалтатайгаар дабагдаа. Тиин мүнөө юhэдэхи табан жэлэймнай хоёрдохи жэлэй эсэс дүтэлжэ, хэhэн ажалаймнай дүнгүүд аржытар харагдажа байна. Жэшээлбэл, энэ үнгэрhэн хугасаа соо манай колхоз hү, тоhо, ороохо таряа абажа, гүрэндэ худалдахаар хараалагдаhан 9 hарынгаа түсэб сүм бэелүүлhэндээ КПСС-эй райкомой, аймгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан тугта хүртэhэн юм.

Байгша ондо ажахымнай хонишод илангала ехэ амжалта түйлаа. Тиигэжэ түсэбэй ёhоор хонин бүриhөө 3 килограмм 100 грамм ноohо хайшалха аад 4 килограмм 140 грамм ноohо абажа, 100 эхэ хонин бүриhөө 92,2 хурьга түлжүүлээ. Түрүү хонишод Л. К. Сангадиев, Д. С. Малатхаев, А. Ш. Нимаев, Л. Д. Борисов, Н. Ш. Тугутов гэгшэд 100 эхэ хонин бүриhөө 100, мүн 100-hаа үлүү хурьга абажа, үхэл гарзагүйгөөр тобиржуулhан байна.

Үнинэй дүршэлтэй бэрхэ хонишон Л. К. Сангадиев хонин бүриhөө 5 килограмм 100 грамм ноohо хайшалжа, ганса ажахыдаа бэшэ, мүн аймаг доторoo суурхаа юм.

Хонишодой бригадануудай эрхим дүнгүүдые түйлаhанай ашаар манай колхоз байгша ондо ноohо тушааха түсэбөө 123 процентээр дүүргэжэ, даабариhаа гадуур 90 центнер эрхим шанартай ноohо худалдажа амжаа.

Гэхэтэй хамта энэ хугасаа соо үнеэн бүриhөө hү ехээр hаажа, гүрэндэ тушааха талаар зарим тэды амжалта түйлагдаа. Жэшээлбэл, манай колхозой hаалишад үнгэрэгшэ 3 кварталай туршада hү абаха, гүрэндэ худалдалгаяа нёдондо жэлэй энэ үеынхиhөө 38 процентээр, үнеэн бүриhөө hү hаалгаяа 23 процентээр дээшэлүүлhэн байна. Тиихэдэ ажахымнай олохон hаалишад үнгэрhэн 10 hарын туршада үнеэн бүриhөө 1.500 гаран килограмм hү hааhан юм. Тиигэжэ колхоз доторнай ехэ hү абаhан түрүү hаалишад үдэрhөө үдэртэ олошоржо байнхай.

Залуу hаалишадай нэгэн Люся Гармаева жэлэйнгээ түсэб болзорhоо уридшалан дүүргэжэ, ажалай эрхим жэшээ харуулан хүдэлмэрилнэ. Гадна коммунист А. Б. Бадмаевай даадаг hаалиин нэгэдэхи гүүртын малшад hү hааха, гүрэндэ худалдаха түсэб, уялгаяа амжалтатайгаар бэелүүлжэ, hү hаалияа нёдондоной энэ үеынхиhөө хахадаарнь шахуу дээшэлүүлhэн байна. Хэрбээ бүхыдэнь абажа харабал, ажахымнай гүрэндэ hү худалдаха түсэбөө бүри сентябрь hарын хахадаар сүм бэелүүлжэ, даабариhаа гадуур 1.050 центнер hү тушаагаа юм. Харин мүнөө жэлэй дүүрэтэр үшөө ехэ hү худалдахаар эрмэлзэнхэй.

Хэнэйшье мэдэхээр, hү hаали дээшэлүүлгэ нэн түрүүн үнеэдэй олошорhоноhоо, мүн үүлтэрэйнь hайжаруулагдаhанhаа сэхэ дулдыдадаг гээшэ. hүүлэй үедэ колхозоймнай зооветеринарна мэргэжэлтэд ганса hаамхай үнеэдээ олошоруулха бэшэ, мүн үүлтэрыень эрид hайжаруулха талаар горитойхон ажал ябуулдаг болонхой гэжэ тэмдэглэлтэй.

hү hаалияа эрид дээшэлүүлхын тула абаhаар ашаг шэмэ ехэтэй hайн үүлтэрэй хашараг, гунжануудые шэлэн илгажа түсхай гүүртэ болгон эмхидхэдэг байна. Мүнөө энэ гүүртыемнай үнинэй hаалишан К. Г. Гармаева хүтэлбэрилдэг юм. Үнгэрhэн 10 hарын туршада түс фермын hаалишад түрүүшынхиеэ тугаллаhан үнеэн бүриhөө 1.500 килограмм hү hаагаад, жэлэй дүүрэтэр 1700—1800 килограммда хүргэхөөр шиидэнхэй.

Манай колхоз hү hаалияа эрид дээшэлүүлхэ яhала аргатай юм. Юуб гэхэдэ, hүүлэй жэлнүүдтэ үнеэдэй үүлтэр hайжаруулха талаар хэды хүдэлмэри ябуулагдадагшье hаа, үшөөл hанаhанда хүрэнэгүй. Ушарынь хадаа ехэ hү үгэдэг үнеэдэй түл, абтаhан продукцинь түсхай дэбтэртэ тэмдэглэгдэжэ, hайнаар шэнжэлэгдэнэгүй. Гунжануудай шэнээр эмхидхэгдэhэн фермын үнеэдые ондоо гүүртэнүүдтэ хубаажа үгэхэдөө хэды шэнээн hүнэй абтаhые таhалгаряагүй тэмдэглэжэ, ашаг шэмэ багатай малыень жэлhээ жэлдэ голодоhондо гаргажа байбал, hүтэй үнеэд олошорхо бэлэй. Тиихэдээ энэ хүдэлмэриие нэгэ-хоёр жэлэй туршада бэшэ, харин холын хараатайгаар ябуулха зэргэтэйбди.

Гэхэтэй хамта үнеэдэй үүлтэр hайжаруулхын хажуугаар малаа үбhэ тэжээлээр хүсэд хангажа, үбэл, зунгүй ехэ hү hааха гээшэ баhал зайлашагүй зорилгонуудай нэгэн болоно. Тиимэhээ ажахымнай малшад эдэ жэлнүүдтэ ниитынгээ адууhа малда бардам хүрэхөөр үбhэ тэжээл бэлэдхэжэ абахын тула сабшалан, бэлшээриингээ үрэжэл hайжаруулха хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа, минеральна үтэгжүүлгэ, наг шэбхэ ехээр зөөжэ гаргадаг болонхой. Гадна сабшалан, бэлшээри уhалха hубаг, ханаабуул шэнээр татагдажа, намаг налхи хатаагдана. Гэбэшье бүхыдэнь абажа харахада, газарай үрэжэл hайжаруулха хүдэлмэри жэгдэ hайнаар ябуулагданагүй.

hүүлэй жэлнүүдтэ гүрэндэ үхэрэй, хонинoй мяха тушааха талаар зарим тэды амжалтанууд түйлагдаа. Энэ хадаа гол түлэб малшадай харууhалжа байhан үхэр, хонидоо hайн бэлшээридэ адуулжа, шэгнүүрыень ехээр нэмээhэнэй аша үрэ мүн гэжэ тэмдэглэлтэй. Жэшээлбэл, байгша ондо мяханай комбинадта тушаагдаhан 1.600 хониной 1.300-ниинь эрхим сэгнэлтэтэйгээр абтаhан байна. Хэрбээ 2—3 жэлэй саада тээ тушаагдаhан хонидой түс бүриин шэгнүүр 29—30 килограмм байбал, мүнөө 37—39 килограммда хүргэгдөө. Тиихэдэ энэ хугасаа соо тушаагдаха малай шэгнүүр баhал горитойхоноор дээшэлээ гэхэ гү, али түс бүриин 338—350 килограмм шэгнүүртэйгээр гүрэндэ худалдагдадаг болоhон байна.

Зун, намарай үедэ шахамал малай шэгнүүрыень нэмээжэ, hайса таргалуулха талаар үнинэй үхэршэн Очир Лыгденов ехэхэн амжалта түйлаа. Тэрэ даажа абаhан 150 үхэрөө түс бүриин 350 килограмм шэгнүүртэйгээр гүрэндэ тушааhан юм. Мүнөө ажахымнай мяха худалдаха түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэжэ, адууhа малаа олошоруулха жэлэйнгээ даабариие сүм бэелүүлжэ байнхай. Гадна эдэ үдэрнүүдтэ колхозоймнай малшад мал ажалай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда Бүхэсоюзна социалис мүрысөөн дэлгэрүүлхэ тухай КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй болон ВЦСПС-эй тогтоолые hайшаан дэмжэжэ, шэнэ социалис уялгануудые хараалаа. Тиигэжэ бүхы арга боломжонуудаа хаража үзөөд, энэ ехэ тэмсэлдэ шиидэнгеэр оролсожо, үбэлэй үедэ үнеэн бүриhөө 1000 килограммhаа бага бэшэ hү hаажа, шахамал малайнгаа түс бүриин шэгнүүрые сүүдхын 900—1000 граммаар нэмээхэ зорилго урдаа табяа. Гадна эдэ бүхы зорилгоёо сүм бэелүүлхын тула нэн түрүүн малайнгаа үбэлжэлгые hайнаар үнгэргэжэ, тэжээлээ хэршэжэ, ашагтайгаар буйлуулан гаргашалха байнабди. Эдэ үдэрнүүдтэ колхозоймнай бүхы отара, гүүртэнүүдтэ социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэржэ, хонишон, малшан бүхэн абаhан уялгаяа сүм дүүргэхээр бүхы хүсэеэ элсүүлэн оролдожо захалаа. Иигэжэ колхозоймнай гэшүүд асари ехэ тэмсэлдэ оролсоод байхадаа, «хабаяа туршаял, хамаагүй» гэжэ нэгэн дуугаар, батаар мэдүүлнэ.

Д-Н. ХОБРАКОВ,
Хилганын колхозой главна зоотехник.
Баргажанай аймаг.

ЗАВОДОЙ ШЭНЭ ПРОДУКЦИ

Улаан-Үдын «Теплоприбор» заводой коллектив СССР-эй 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ абаhан социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Продукци худалдаха 10 hарын түсэб 115, приборнуудые бүтээхэ даабари 122,6 процентдэ хүргэгдөө. 10 hара соо ажалай бүтээсэ 10 процентээр дээшэлүүлэгдээ. Түсэбhөө гадуур 63 мянган түхэригэй продукци худалдагдаа. Коллектив абаhан уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхынгээ хажуугаар шэнэ продукци бүтээжэ эхилээ.

Механико - хабсаралгын цех. Ажалай юрын үдэр. Юумэ асууха гү, али хөөрэлдэхэ сүлөөтэй хүниие цех соо олохонь дэмы байба. Танигдаагүй хүнүүд орожо ерэбэ гэжэ hонирхохо хүн үгы хэбэртэй. Заводой партбюрогой секретарь Иван Афанасьевич Тимофеев бидэниие дахуулан тайлбари үгэнэ, hонирхоhон асуудалдамнай харюусана.

Энэ цех заводой гол үйлэдбэри, эгээл томо цех болохо юм. Хүдэлмэришэд олон бригада, участок болон хубаарилагдажа, элдэб янзын ажал бүтээнэ. Токарна, үрэмдэлгын, мүлилгын, мүн детальнуудые тааруулан тошнилдохо ехэ ажал эндэ хэгдэдэг. Детальнуудые хабсаргажа, холбожо, элдэб приборнуудые эндэ бүтээнэ. Цехэй hайнаар ажаллажа, приборнуудые хэхэ даабаряа дүүргэжэ байбалынь, заводшье продукци худалдаха түсэбөө дүүргэдэг юм.

Бэлэн приборнууд цехэй нэгэ углууда сомоотой. Хэдэн хүнүүд тэдэниие тоолоно, шалгана. Аяар холын хари гүрэнүүдтэ, оронойнгоо олон область, хизаарнуудта эльгээгдэхэеэ байhан приборнуудта hүүлшын шалгалта хэгдэжэ байна гэжэ гансата тухайлхаар.

— Гээгдэжэ ябаhан участок, бригада эндэ үгы. Союзна республиканuудай хүндэлэлдэ зорюулагдаhан ажалай вахтын үедэ шалгарха, ехэ бүтээсэ түйлаха гэжэ бултадаа оролдоно, — гэжэ Иван Афанасьевич хөөрэхэ зуураа, ханада үлгөөтэй байhан ажалай дүнгэй самбар харахыемнай уриба.

Үнэхөөрөө тиимэ байба. Ямар нэгэ Союзна республикада зорюулагдажа, 10 хоног бүхэндэ соносхогдоhон ажалай вахтын үрэ дүнгүүдээр hонирхоходо, ондо ондоо участок, бригадануудай коллективүүдэй түрүүлжэ гараhаниинь эли. Хэды тиимэшье hаа, 2—3 дахин түрүүлhэн коллективүүд бии. Халуун ууралай даралта шалгадаг приборнуудые хабсаргадаг В. С. Гончаренкын, З. И. Гнеушевагай даадаг коллективүүд ойн хүндэлэлэй социалис мүрысөөндэ нэгэнтэ бэшэ эрхимлэhэн байна. Мастер В. Ф. Рига гэгшын нэрэ эндэ хэды дахин дайралдана.

— Энэ участок hаяхан эмхидхэгдэhэн юм. Шэнэ түхэлэй продукци бүтээдэг. Эмхидхэлэй зарим тэды бэрхэшээлэй дайралдабашье, ажалай вахтануудай үедэ хойно гараагүй, бусадтай тэн тэрээ мүрысэнэ,—гэжэ нүхэр Тимофеев хөөрэбэ.

Тиимэhээ бидэнэр хэдэн эрхим коллективүүдэй дундаhаа шэнэ продукци бүтээжэ байhан участогай коллективэй ажал хэрэгтэй танилсаха гэжэ шиидэбэбди.

АМК түхэлэй приборнуудые (автоматика микрокотлов) бүтээн хабсаргадаг участок эмхидхэгдэhээр жэл шахуу болобо. Энэ болзорто орёо ажалаа hайнаар шудалhан коллектив байгуулагдаа.

Участогай ээлдэг таhаг бусадhаа ондоошог. Таhагынь багахан. Эндэ ажалладаг хүдэлмэришэдэй олонхинь — басагад. Жэжэхэн шүрэб, боолто, нарихан утаhан, ондоошье зүйлнүүд багахан хайрсагууд соо стол дээрэнь табяатай. Иимэ жэжэ зүйлнүүд хурганда торосолдохошьегүй байна. Басагадай олонхинь сагаан халаад үмдэнхэй, гартаа пинцет баринхай. Тэдэнэй дүүргэдэг ажалынь иимэ орёо, нарин ха юм.

Слесарна, токарна станогуудай хүүежэ байhан газарhаа эндэ орохоло, абяа шэмээгүй, ондоо үйлэдбэритэй шэнги. Тиимэшье гээшэ. Заводой бүтээдэг приборнууд тад ондоонууд ха юм. Тэдэнэй зэргээр детальнуудай бүтээгдэдэг, хабсарган холбогдодог үйлэдбэри, участогууд хоорондоо онсо илгардаг байна.

Микрокотелнуудай автоматика арадай ажахын олон hалбаринуудта хэрэглэгдэдэг юм. Эдеэ хоолой промышленностьда, ажаhуудалай эрилтэ хангадаг предприятинуудта, хүдөө ажахыдашье хэрэгтэй.

Участок hара бүхэндэ 150 приборнуудые бүтээдэг. Тэдэнэй олохон жэжэ зүйлнүүд, шүрэб, боолтонуудhаа холбогдодог байhые хараада абабал, ехэ ажал хэгдэнэ гээшэ. Ерэхэ жэлhээ hарын даабари 210 прибор болохо. Участогай 34 хүдэлмэришэд даабаряа hара бүхэндэ үлүүлэн дүүргэдэг.

Продукцинь hайн шанартай гэhэн сэгнэлтэдэ хүртэнэ. Тэдэнэр СССР-эй 50 жэлэй ойн гүйсэхэ жэлэй даабариие декабриин 29-дэ дүүргэхэ уялгатай. Хэлэhэн үгэдөө хүрэхэ байhандаа батаар этигэнэ.

— Манай хүдэлмэришэд бултадаа шахуу өөhэдын социалис уялгатай. Олонхинь үйлэдбэриин түрүүшүүл, даабаряа 107—108 процентдэ хүргэнэ, — гэжэ участогай бригадир Элла Георгиевна Коробова хөөрэнэ. Тиигэхэ зуураа участогай түрүүшүүлтэй танилсахые дурадхаба. Слесарь-хабсаргагша Мария Федоровна Бурдуковскаятай танилсабабди. Тэрээнтэй зэргэлээд залуухан басаган сүлөөгүй ажаллажа hууна. Мария Федоровна эрхим хүдэлмэришэн, өөрынгөө мэргэжэл hайнаар шудаланхай. Заводто олон жэлэй туршада ажаллана. Энэ участогай эмхидхэгдэhэнhээ хойшо шэнэ приборнуудые бүтээхэ ажалда дүршөө. Баян дүй дүршэлдөө залуушуулые hургадаг. Тэрэнэй hурагшадай нэгэн Ольга Тимофеева нёдондо дунда hургуули дүүргэhэнэйнгээ hүүлээр заводто ерэжэ, слесарь-хабсаргагшын мэргэжэл шудалаа. Мария Федоровна ажалайнгаа оньhо, олон жэлэй дүй дүршэлые залуу нүхэртөө ехэ анхаралтайгаар дамжуулан үгэнэ.

Халаанай даабариие 120 процент дүүргэхэ, бүхы продукциингаа 98 процентые эрхим hайн, hайн сэгнэлтэтэйгээр тушааха гэhэн уялга эдэ хоёр абанхай. Абаhан уялгаяа hайнаар дүүргэжэ, ойн hайндэрые угтажа байна.

Слесарь - хабсаргагшад А. И. Волошина, А. В. Судомойкина, утаhа орёогшо В. Майоров Союзна республиканuудай хүндэлэлэй ажалай вахтануудай үедэ эрхимээр ажаллан, даабаряа халаан бүхэндэ үлүүлэн дүүргэнэ, hайн шанартай продукци бүтээнэ. Мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлхэ гэhэн уялгаяа үйлэдбэриин эдэ түрүүшүүл, мүн социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябаhан бусад хүдэлмэришэд бодотоор дүүргээ. Участогай олонхи хүдэлмэришэд разрядаа дээшэлүүлхэ шалгалта hайнаар барижа гараа.

***

Ойн баярай тэмдэгтэ хүртэхэ зорилго урдаа табяад — ажаллажа байhан цех, нэгэ участогай ажал гаабди. Мүн бусад цехүүд, участогуудай коллективүүд ажалдаа шэнэ амжалта түйлажа, ойн hайндэрые ажалай бэлэгтэйгээр угтажа байна. Заводой коллективэй нэгэ тухай хөөрэхэ хүсэлэнтэй байна.

С. ВАРДАМОВА.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: слесарь-хабсаргагша Мария Федоровна Бурдуковская ажалдаа. Даабаряа 160—170 процент дүүргэдэг, эрхим утаhа орёогшо В. Майоров.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

ТҮСЭБӨӨ ҮЛҮҮЛНЭ

Мүнөө үедэ хүдөөгэй hаалишад үбэлэй үедэ hү ехээр hаахын түлөө дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ хам оронхой. Бүхы шадабари, эрмэлзэлээ гарган ажаллажа байна. Ойморойн hүнэй фермын hаалишад үнгэрэгшэ hарын дүнгөөр ажахы соогоо эрхим үрэ дүн түйлажа, дирекци, парткомой дамжуулгын Улаан тугта хүртэбэ. Түс коллектив ноябрь hарада 210 центнер hү hааха байhан hаа, энэнээ 295 центнертэ хүргөө. Мүн гүрэндэ hү худалдаха hарынгаа түсэб холо үлүүлжэ шадаа.

Түс фермын hаалишад үбэлэй hаранuудта үнеэн бүриhөө 1.200 килограмм hү hаажа абаха гэhэн социалис уялга абанхай. Хэлэhэн үгэдөө хүрэхын тула эндэхид бүхы ажалаа эмхи гуримтайгаар ябуулжа байнхай.

П. КУРИГАНОВ,
Ойморойн совхозой парткомой секретарь.
Кабанскын аймаг.

Анхарагты—hонирхолтой дүй дүршэл

САБШАЛАНГАЙ ШАДАЛЫЕНЬ ТЭХЭРЮУЛЭЭ

hүүлэй арбан жэлдэ Волго мүрэнэй, мүн тэндэ жэжэ голнуудай хабарай hайрамда, мүн намарай ехэ бороонуудта гурба дахин үерлэхэдэ эрье шадархи бүхы газарынь уhанда абтадаг байгаа. hүүлдэнь уhанай hабадаа hөөргөө ороходо тэндэхи сабшалан дээрэ үдхэн тунга ногоон ургадаг hэн гэжэ Астраханска областиин хүдөөгэй ажалшад урмашан хөөрэлдэдэг байгаа юм. Харин бүхы гол сабшалангай ехэнхидээ хахадынь лэ уhанда абтадаг, заримдаа оройдоол гурбанай нэгэ хуби уhатай болодог бэлэй. Тиигэжэ нилээд ехэ үрэжэлтэй газар зундаа шииг нойтоор дуталдажа хаташоод, тэндэнь хэндэшье хэрэггүй сахилза ногооной hөөгүүд эндэ тэндэ hуугша hэн. Тиихэдэл ажахынууд малдаа эдюулхэ үбhэ тэжээл ондоо тээгүүр бэлэдхэхэ баатай болодог байгаа.

Харбалинска районой «Красный партизан» колхоз 35 мянган хонид, 3,5 мянган эбэртэ бодо малтай. Эдэ бүхы адууhа малые тэжээхын тула ондоо тээhээ асарагдаhан үбhэ тэжээлэй тонно бүхэнэйнь гаргаша 70 түхэригтэ болодог hэн.

Малаа үбhэ тэжээлээр хангадаг болохо ямар арга байгааб? Колхозой правлени зүбшэжэ үзөөд, урдань үндэр ургаса үгэдэг сабшалангай үрэжэлые үшөө дээшэлүүлхэ, уhаар хангаха гэжэ шиидэбэ. Нэн түрүүн хабарай hайрамда уhанай үерлэхэдэ, тэрээниие бүхы сабшалан дээгүүр тарааха хэрэгтэй байгаа.

Энэ колхозой газар Волго ба Ахтуба мүрэнүүдэй хоорондо нэмжыдэг юм. Эдэ мүрэнүүдhээ гараhан аса hалаа, жэжэ голнууд олон. Юрэдөөл уhан элбэг. Теэд тэрээниие хайшан гээд сабшалан руу залахаб? Булуур станцинуудые хэрэглэхэдэ үнэтэй, ажалынь ехэ. Тиигээдшье газарайнь нюруу эрье тээшээ налуу аад, булуур станциар татуулжа гаргаhан уhан hөөргөө урдажа, гол уруугаа орошохо байна. Мүрэнэй доодо тээхэнүүр шорой, шулуу ехээр обоолжо, 3—4 метр үндэртэй ута хаалта хээд, набтар газараар уhанай урдажа, hөөргөө гол руугаа орохыень болюулаад туршаа hаа, яаха хаб гэжэ бодобод. Тиигэжэ тэрэ хаалтаар гэлой жэжэ аса hалаануудые хаагаад, хабартаа ехэ hайрамай уhанай халяад, hүүлдэнь hабхархадаа гол мүрэн руугаа миил урдажа арилхыень болюулаа. Тиигэжэ 2.500 гектар сабшалангые зорюута хабарай үеэртэ абхуулжа, дээгүүрнь хуу халбайн сагаан уhа халяалгаа. Түрүүшын туршалга hайн үрэ харуулаа. Үерэй уhанай hабхархада тэрэ сабшалан дээрэнь ногоон үдхэноор, үндэрөөршье ургаа hэн.

Энээнэй hүүлдэ колхоз техникэ үшөө олоор табижа, Казачий болон Ахтуба гэжэ багашаг голнуудай эрье зүбшуулан, 13 километрэй хаалта бодхоогоо. Тэрэнэй ашаар ехээр халиhан hайрамай уhанай гол мүрэн руу hөөргөө түргэн урдажа ошохыень болюулжа, үшөө 4500 гектар сабшалангые уhаар хангаба.

Ган гасуур болоhон хуурай уларилтай энэ жэлдэ колхоз аяар 9 мянган гектар сабшалан уhаар садатарынь ундалуулаа бшуу.

— Тэрэ газарhаа хараалhанайнгаа ёhоор лэ юhэ мянган тонно үбhэ хуряажа абаабди. Үбhэмнай урдынхиhаа үнэшьегүй, тонно бүхэнэйнь гаргаша 6 түхэригтэ болоо,— гэжэ колхозой түрүүлэгшэ Г. З. Камнев хөөрэнэ.

— Уhа табихагүй хаалта барихадаа хэhэн гаргашаяа тоолоногүй аалта?

Георгий Захарович мэхэтэйшэгээр нюдэеэ ониилгон татаад, иигэжэ тайлбарилба.

— Тэрэнэй барилгада колхоз 12.855 түхэригэй зөөри гаргашалаа. Харин ондоо газарhаа тэжээл худалдажа абаха зөөхэеэ болижо, 112,5 мянган түхэриг алмаабди. Эсэстээ газарай үрэжэл hайжаруулхын тула хэhэн барилгымнай бүхы гаргаша гансахан түрүүшын жэлдэ арба дахин харюулагдаа. Бүхы адууhа малаа үбэлжэлгын үедэ үбhэ тэжээлээр бардамаар эдюулжэ оноонго оруулхын тула мүнөө манда 16,5 мянган тонно тэжээл хэрэгтэй юм. Энэ зорилгоёо дүүргэнхэйбди.

Уhа тогтоохо километр хахад утатай үшөө нэгэ хаалта барихын тула колхоз мүнөө проектно-сметнэ документаци бэлдэжэ байна. Түс ажахын хид саашадаа сабшалангайнгаа ургаса дээшэлүүлхэ тухай бодомжолно. Ерэхэ хабартаа самолёдоор сабшалан дээрээ азотно үтэгжүүлгэ тараахa юм. Тэрэнэй ашаар гектар бүриhөө мүнөөнэйхиhөө үшөө 2—3 центнер үбhэ нэмэжэ абахабди гэжэ ажахын мэргэжэлтэд тоолоно.

— Манай дүй дүршэлые хүршэ «Знамя коммунизма» колхознай зүбөөр хэрэглэжэ шадаа. Ондоошье ажахынууд hаа ходо бэшэжэ, хонихоёо энэ дүршэлөөрнай hонирхоhон болонхой. Тиихэдээ энээниие гансахан Астраханска областиндо хэрэглэхэ бэшэ, мүн ехэ, багаханшье гол мүрэнүүдэй эрье зүбшаhан газартай бүхы колхоз, совхозуудта энээниие үргэнөөр хэрэглэжэ болохо. Жэшээнь, Украинын гү, али Россин түбэй областьнуудай хабарай hайрамай уhа халяа хаалта барья hаа, зохисотой. Манай дүй дүршэл дээрэhээ харахада, энэ аргаар огторгой багахан 200—500 гектар сабшалангые уhаар хангаха илангаяа ашагтай байна. Энэ дүй дүршэлые туршаад үзэхэ ты, hүүлдэнь шаналхагүй байхат,—гэжэ Г. З. Камнев хөөрэлдөөнэйнгөө түгэсхэлдэ хэлээ hэн.

И. БОДРОВ,
ТАСС-ай корр.

ҺАЙХАН ЭРМЭЛЗЭЛ

ЗУРАГЛАЛ

Үдэшэ орой болоhон хойно хэншьеб үүдэ тоншобо. Цырендоржо түргэн бодожо, үүдэндээ дүтэлбэ:

— Цырендоржо, үүдээ нээгыш. Би Володиб,— гэжэ нэгэ хүн үүдэнэй саана аалихаhаар дуугарба.

— Голой саада фермэдэ холисо тэжээл абаашажа ябатараа...— гээд гэртэ ороhон хойноо жолоошон Владимир Жамсаранов ерэhэн шалтагаанаа тайлбарилба. — Хоёр-гурбан час шабар соо носолдооб. Орой болоошье hаань...— гэжэ гэмэр гутар гэбэ.

— Володя, ши шабар шабха соо зорюута ороо бэшэ аабшш? — гээд, Цырендоржо жолоошоной урдаhаа миhэрэн хаража, ехээр голхорhон янзатай хүбүүнэй hанаа сэдьхэлые заhаба.

Хорёо сооhоо трос абаад, тэрэ хоёр тракторнуудай байдаг газар тээшэ hүниин харанхыда шэглээ hэн. Уданшьегүй тракторай таршаганаха абяан дуулдаад, тэрэнь Харгана тосхонhоо холодо холодоhоор, дуулдахаяа болишоо бэлэй.

***

Цырендоржо үглөөгүүр эртэхэн бодожо, поли тээшээ зорёо hэн. Колхозой огородой бригадын бригадир Анна Тихоновна уулзаад, мэндэшэлэлсэhэнэй удаа иигэжэ хэлэбэ:

— Цырендоржо Аюшеевич, мүноодэр ургасаяа уhалха болоод байнабди. Туhалхадаа яахабта? Саг болзортонь уhалаагүй hаа, олон центнер овощ багаар хуряаха болохобди.

— Чойжинима яагаа юм?

— Үхибүүдынь үбшэлөө. Мүнөөдэр ажалдаа гараха аргагүйл даа.

Цырендоржо газаагаа ерэжэ, хүрзээ абаад, поли тээшэ гэшхэлбэ. Уданшьегүй огородшон эхэнэрнүүд олоороо ерэжэ, уhа тараахa, үгэрсэ, помидорой эшэ бүхэниие уhалхадань хамhалсаба. Тэрэ үдэр Цырендоржо үдэшын боро хараан болотор ажаллаа hэн. Тиигэжэ огородой ургаса саг дарыдаа hайнаар уhалагдаhан бэлэй.

Огородшодой бригадир А. Т. Бадмажапова үглөөдэрынь колхозой конторо соо «Цырендоржо Аюшеевич шэнги хүнүүдтэй hаа, огородой эдеэгээр колхознигуудаа хүсэд хангахал hэмди» гэжэ хэлэжэ байгаа hэн.

***

Үнэхөөрөөшье, Цырендоржо Ешиев ямаршье ажалhаа тунхарижа үзөөгүй. Юундэб гэхэдэ, тэрэ ямаршье ажалда үнэн сэхээр, оролдосотойгоор хандадаг хүн бшуу. Арбаад жэлэй саада тээ Цырендоржые колхозой контородо уриhан байба. Колхозой түрүүлэгшэ столой саанаhаа бодожо, мэндэшэлэлсэhэнэй удаа, гэр бүлэ, ажал хүдэлмэри тухайнь асуугаад, хүнүүднай дуталдана, тиимэhээ «таниие адуушан болгохо гэжэ хэлсээбди»,— гэжэ хэлээ бэлэй. Цырендоржо Ешиев табан жэл соо колхозой адуун hүрэгые харууhалаа. Колхозой тээрмэшэнээр, модо хюроодэгшоор, прицепщигээршье олон жэлдэ ажаллаа.

***

Мүнөө Цырендоржо Аюшеевич «Т-16» гэжэ тракторта ажаллана. Огородой эдеэ ехээр ургуулхын тула борнойлхо, үтэгжүүлхэ, бог үбhэниiёнь hалгааха гэхэ мэтэ ажал хүдэлмэри эртэ хабарhаа орой намар болотор хэдэг юм. Үгэрсэ, морковь, капуста, хори гаран гектар куузику гэхэ мэтэ ургамалнуудые харууhалдаг. Колхозой олзо доходой диилэнхи хубинь огородой эдеэнhээ оруулагдадаг. Тэндэ бэрхэ тракторист Цырендоржо Аюшеевич Ешиевэй оруулhан хубита нилээд ехэ гээд тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Цырендоржо Аюшеевичтэн үнэр баян айл юм. Зургаан үхибүүд hургуули hударта ябадаг. Ехэ хүбүүниинь Бата гэжэ нэрэтэй. Тэрэнь мүнөө Совет Армида алба хэнэ. Хоёрдохи — Руслан гэжэ хүбүүниинь хүдөө ажахыда ажаллаха зорилготой. Тиимэhээ тэрэ мүнөө Оронгын лугомелиоративна техникумдэ hуралсана.

«Руслан оньhон техникэдэ дуратай юм» гээд эсэгэнь дэмы хэлэдэггүй. Амаралтадаа гэртээ ерэhээр, «Мүнөөдэр тракторыешни би жолоодохомни, амархадашни болохо» гээд, Руслан эсэгэдээ хэлэдэг. «Болгоомжотойгоор ябаха hаа...» гэжэ эсэгэнь хэлээд, хүбүүнэйнгээ эрмэлзэл оролдолгые нэгэшье буураадаггүй.

Улаан-Үдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой тракторист Цырендоржо Аюшеевич Ешиев байгша оной юhэн hарын турша соо «Т-16» түхэлэй трактораар (условно хахалалгаар абажа тоолоходо) 354 гектар газар элдүүрилээ. Иимэ амжалта колхоз дотор нэгэшье тракторист түйлаагүй юм.

hаяхан Кировэй нэрэмжэтэ колхозоор ябагдаа hэн. Тракторист Цырендоржо Ешиев наг шэбхэ поли дээрэ зөөжэ байгаа бэлэй. «Түхэреэн жэл соо поли дээрэ ажаллаагүйдэ аргагүй юмэл даа» гэжэ тэрэ хэлээ hэн. Үдэр бүриин үсэд нэтэрүү ажалаар хамтын хэрэгэй түлөө оролдожо, түрэл колхозойнгоо баялигые арьбадхахаhаа ондоо ямар hайхан эрмэлзэл байхаб даа. Тракторист Цырендоржо Ешиев эгээл иимэ хүнүүдэй тоодо оролсодог байна гээд этигээ hэм.

С. ОЧИРОВ.

вет Социалис Республи-
дай Союзай байгуулаг-
р 50 жэлэй ой — манай
й түүхын гайхамшаг үдэр
ол байна. СССР-ые бай-
политическэ ба соци-
экономическа удха ша-
нгаа талаар гансашье
й ороной түүхэдэ бэшэ,
бүхы хүн түрэлтэнэй нии-
хүгжэлтын түүхэдэ ехэ
шанартай ушар болоно
. Тиимэһээ дэлхэй дээрэ
түрүүшын социалис,
үндэһэ яһатанһаа бу-
та ерээдүйн хүгжэлтын зам нээжэ үгөө.

Уласхоорондын уулзалгада хабаадагшад Вьетнамай делегацииие толгойлогшо, ДРВ-һээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд Во Тхук Донгын хэлэһэн үгэнүүдые халуунаар угтаа.

— СССР-ые байгуулга КПСС-эй ленинскэ национальна политикын толотомо илалта мүн гээд тэрэ үгэ хэлэхэдээ тэмдэглэбэ: — 50 жэлэй туршада совет арадай түйлаһан амжалтанууд агууехэ, харин

ҮН ТҮРЭЛТЭНДЭ ЖЭШЭЭ БОЛОҺОН ОРОН

...һэн гүрэниие байгуулга
...йн олониитын анхарал
...на.

...ССР-эй байгуулагдаһаар
...жэлэй ойдо зорюулагдаһан
...Р-тэй хани барисаа бай-
...даг хариин оронуудай
...эмүүдэй түлөөлэгшэдэй со-
олониитэтэй уулзалга
...вада октябрь һара соо бо-
...һэн. Эндэ дэлхэйн 70 оро-
түлөөлэгшэд сугларaa.
...хоорондын энэ уулзалга-
...хабаадагшад КПСС-эй ЦК-
Генеральна секретарь
И. Брежневэй, СССР-эй
...ховно Соведэй Президиумэй
...үлэгшэ Н. В. Подгорныя,
...Р-эй Министрнүүдэй Сове-
Түрүүлэгшэ А. Н. Косы-
...й эльгээһэн амаршалгые
...унаар угтаа һэн.

...ус хуралдаанай пленарна
...данинууд болон комисси-
...та үгэ хэлэгшэд гурбан
...эй турша соо дэлхэй дээ-
түрүүшын социалис гү-
...й түүхэтэ удха шанар ту-
арадуудай хани барисаан
...мүнөө үеын шухала асуу-
...нууд тухай һанал бодол-
...даа мэдэлсээ. Бүхыдөө 107
үгэ хэлэһэн, элидхэһэн
...а. Уулзалгада хабаадаг-
манай ороной гайхамшаг
...алтанууд тухай, нацио-
...на политика тухай, Совет
...нэй уласхоорондын удха
...арые нэгэн дуугаар тэм-
...лэбэ.

— СССР-эй байгуулагда-
50 жэлэй ойе, дэлхэй
...эхи түрүүшын социалис
...ниие үндэрөөр сэгнэдэг
Москвадахи уласхоорон-
уулзалгада ерээбди, —
...чили-совет соёлой инсти-
...й президент Энрикс Силь-
Симма мэдүүлбэ.

— СССР-эй түүхые, тэрэнэй
...амшаг нэгэ үдэрые —
...2 оной декабриин 30-ые
...айн мэдэнэбди, — гэжэ
...анци — СССР» бүлгэмэй
...идентын соведэй гэшүүн
Эстье үгэ хэлэхэдээ мэ-
...һэн байна.

«Алжир — СССР» гэжэ ха-
барисаанай бүлгэмэй пре-
...нт, революционно Сове-
гэшүүн, гүрэнэй министр
...иф Белькасем үгэ хэлэхэ-
араб оронуудтахи нацио-
...на сүлөөрэлгын хүдэлөө-
хүгжэлтэдэ Агууехэ Ок-
...риин хүргэһэн һайн һай-
нүлөөе онсо тэмдэглэбэ.

— Бидэнэр, алжир арад,
...н, Африкын, Латиин Аме-
...н бүхы арад зондол адляар,
...ехэ Октябриин социа-
революци тон ехэ удха
...артай гээд ойлгодогбди, —
тэрэ мэдүүлээ. Агууехэ
...ябрь арадуудай эрхэ сү-
...эй түлөө, империализмда
...гүү тэмсэлэй туг боложо,
...айн дарлагданхи арадууд-

СССР-эй түгэлдэр хүсэн социалис лагериин хүсые бэхижүүлгэдэ шухала түшэг тулгуури болодог, эб найрамдалай, национальна сүлөөрэлгын, демократи ба социализмын түлөө тэмсэлдэнь дэлхэйн бүхы арадуудые зоригжуулдаг, — гэжэ ДРВ-гэй делегацииие толгойлогшо онсолбо.

Герман-совет бүлгэмэй президент, ГДР-эй Арадай палатын депутат Лотар Больц үгэ хэлэхэдээ, «дэлхэйн түүхэдэхи ямаршье үйлэ хэрэг Агуу-ехэ Октябрьдал адляар, хүн түрэлтэнэй общестын хүгжэлтые хурдадхаагүй юм» гэбэ. Һүүлээрнь тэрэ иигэжэ мэдүүлбэ: «Дэбжэлтын замаар ябагшад Советскэ Союзтай нэгэдэн оролсохо ёһотой. Хэн тиимэ замаар ябанагүйб, тэрэ өөрынгөө арадай, социализмын гол шухала аша туһые харaaдаа абанагүй».

Мэдээжэ уран зохёолшо, Социалис Ажалай Герой Алексей Сурковой үгые сугларагшад анхаралтайгаар шагнаа. Тэрэ уран һайханай литературын бодото жэшээ дээрэ Коммунис партиин ленинскэ национальна политикын үрэ дүнгүүдые эли тодоор харуулба.

Мүнөө үеын шухалын шухала асуудалнууд гурбан ондоо комиссида зүбшэн хэлсэгдэһэн байна: «Ленинскэ национальна политика ба социально-экономическа дэбжэлтэ», «Социалис оронуудай хани барисаан—гүрэнүүд хоорондын шэнэ түхэлэй харилсаа холбооной бэелэл», «Советскэ Союз ба национальна сүлөөрэлгын хүдэлөөн». Бүхы комиссинуудай хүдэлмэри эдэбхитэйгээр үнгэрөө. Жэшээлхэдэ, нэгэдэхи комиссиин заседани дээрэ 28 хүн үгэ хэлээ, харин гурбадахи комиссиин заседаниин асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ 38 хүн хабаадаһан байна. Үгэ хэлэгшэ бүхэн СССР-эй байгуулагдаһанай түүхэтэ удха шанарые тэмдэглэжэ, ленинскэ национальна политикын гайхамшаг амжалтанууд тухай, Советскэ Союзай арадуудай аха дүүгэй харилсаа холбоон тухай хөөрөө. Тэдэнэй олонхинь Советскэ Союзда хэдэн удаа ерэһэн байна. Жэшээлхэдэ, Шэнэ Зеландиин түлөөлэгшэ Д. М. Болдуин СССР-эй бага яһатанай арадуудай, капиталис оронуудтахи бага яһатадай байдалые зэргэсүүлжэ үзэһэн байна.

Уласхоорондын уулзалгын гурбадахи үдэрэй пленарна заседанинууд дээрэ секцинүүдэй хүдэлмэриин дүнгүүд гаргагдаа. Уулзалгада хабаадагшад КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ, бүхы совет арадта эльгээһэн бэшэг соогоо дэлхэйн элдэб оронуудта СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө оролдохобди гэжэ мэдүүлһэн байна. США-гай зүгһөө эзэрхэг түримхэй ябуулгые буруушааһан мэдүүлгэ, «Дүтын зүүн зүгтэ үнэн зүбтэй, бата бэхи эб найрамдалай түлөө» гэһэн мэдүүлгэ баталан абтаа.

Уласхоорондын уулзалгын бүхы хүдэлмэри үгэ үгээ ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрөө. Шэнэ түхэлэй колониализм, национальна дарлалта, адли тэгшэ бэшэ байдалые усадхалга мүнөө үеын шухалын шухала зорилго гэжэ уласхоорондын хуралдаанда хабаадагшад онсолон тэмдэглэһэн байна. Элидхэлшэ Н. В. Попова түгэсхэлэй үгэ хэлэхэдээ, бидэнэр гурбан үдэрэй турша соо мүнөө үеын шиидхэгдээгүй асуудалнууд тухай, бүмбэрсэг дэлхэйн арадуудай хани барисаае батадхахын түлөө тэмсэл тухай үнэн зүрхэнһөө хөөрэлдөөбди гэжэ тэмдэглэбэ.

Уласхоорондын уулзалгада хабаадагшад СССР-эй арадуудай хани барисаан тухай шал худалаар шашадаг буржуазна пропагандын уг зорилгые элишэлһэн байна. Россин дарлагданги арадууд совет засагай жэлнүүдтэ гайхамшаг ехэ амжалта түйлаа. Энэнь манай совет Буряад республикын жэшээ дээрэһээшье харагдана. Совет засагай жэлнүүдтэ Буряад нютагай түхэл шарай хэды ехээр хубилааб? Нүүдэл байдалтай арад зон мүнөө колхоз, совхозуудта нэгэдэжэ, мүнөө үеын томо индустритай болонхой. 1971 ондо Буряадай промышленностиин үйлэдбэрилэн гаргаһан валовай продукциин хэмжээн, 1923 онтой сасуулбал, 700 дахин ургаһан байна. Манай республикада үйлэдбэрилэн гаргагдаһан промышленна продукци Советскэ Союзай 80 область ба хизаарнуудта, харин 37 гүрэндэ эльгээгдэнэ. Октябриин революциһаа урид нэгэшье дээдэ һургуулигүй байһан республиканудай газар дээрэ 10 мянган хүн зон бүридэ Молдавида—124, Туркменидэ—131, Таджикистанда — 119, Казахстанда — 152 студент хүртэнэ. Тиихэдэ 10 мянган хүн бүридэнь Францида—96, Англида—83, Италида—70, ФРГ-дэ—56 студент тоологдоно. Эдэ тоонуудые тайлбарилһанай хэрэггүй бэзэ?!

СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ой — гансал олон үндэһэ яһатанһаа бүридэһэн совет арадай һайндэр бэшэ. Хариин оронуудай олониитэ, манай ханинар совет хүнүүдтэй хамта энэ гайхамшаг үдэрые тэмдэглэхэ юм.

Дэлхэйн бүхы оронуудта СССР-эй түүхэтэ дүй дуршалые шудалха талаар научна сессинүүд, семинарнууд олоор үнгэргэгдэнэ. Дэлхэйн түрүү үзэл бодолто хүнүүд энэ үдэрые хүн түрэлтэнэй хүгжэлтын шухала шата байгаа гэжэ тоолоно. СССР хадаа национальна асуудал зүбөөр шиидхэхэ, социализм байгуулха, арадуудай эб найрамдал, демократи, хани барисаае бэхижүүлхэ талаар дэлхэйн бүхы арадуудта үльгэр жэшээ болоно гэжэ уласхоорондын уулзалгада хабаадагшад тэмдэглээ. Энэмнай СССР-ые байгуулга хадаа уласхоорондын түйлай ехэ удха шанартай байгаа гэжэ үшөө дахин гэршэлнэ.

Д. УЛЫМЖИЕВ.
Буряадай Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ институдай профессор, уласхоорондын уулзалгада хабаадагша.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Агнууриин гурим эбдэһэнэй, ангай арһа гүрэндэ уялгатаар тушаалгаһаа зайсаһанай, тэдэниие хуули бусаар худалдаһанай, худалдажа абаһанай, эдлэһэнэй түлөө харюусалгые шангадхаха тухай

Агнууриин гурим эбдэлгэтэй, ангай арһа гүрэндэ уялгатаар тушаалгаһаа зайсалгатай, тэдэниие хуули бусаар худалдалгатай, худалдажа абаһантай, эдлэлгэтэй тэмсэл шангадхаха зорилгоор РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиум иигэжэ тогтообо:

1. Зохихо зүбшөөлгүйгөөр гү, али хоригдоһон газарта гү, али хоригдоһон сагта хорюултай зэбсэгээр гү, али аргаар агнуури хэһэн хүнүүд хэрбээ эдэ ябуулгануудай уголовно харюусалгада хабаадуулагдахаар бэшэ шэнжэтэй байгаа һаань, захиргаанай шатаар буунуудыень, мүн агнуури хэдэг бусад хэрэгсэлнүүдыень хуряажа абалгатайгаар гү, али абалгагүйгөөр 50 түхэриг хүрэтэр яла түлэжэ, хэһээгдэдэг байха гэжэ тогтоохо.

Агнууриин гурим сахилгын хойноһоо гүрэнэй хиналта бэелүүлдэг зохихо органууд яла тохохо, буунууд болон агнууриин бусад хэрэгсэлнүүдые хуряажа абаха байна.

2. Үнэтэ ангуудые барижа олоһон арһануудаа гүрэндэ уялгата ёһоор тушаалгаһаа зайсаһанай түлөө, тэрэшэлэн гүрэнэй тамга тэмдэггүй, элдэгдээгүй гү, али элдэгдэһэн арһануудые анха түрүүн хуули бусаар худалдаһанай, худалдажа абаһанай, андалдаһанай ба эдлэһэнэй түлөө зэмэтэй хүнүүдтэ захиргаанай шатаар арһануудыень хуряажа абалгатайгаар 50 түхэриг хүрэтэр яла түлүүлэгдэхэ.

Энэ статьягай нэгэдэхи хуби соо дурсагдаһан гурим эбдэлгэ тухай материалнууд ажалшадай депутадуудай сельскэ, поселково Соведүүдэр, тэдэнэй гүйсэдхэхэ комитедүүдтэ гү, али ажалшадай депутадуудай районно, городской, сельскэ, поселково Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдэй дэргэдэхи захиргаанай комиссинуудта хэлсэгдэхэ, тэдээн тухай шиидхэбэринүүд абтаха байна.

Гүрэндэ уялгата ёһоор тушаагдахаар баригдаһан үнэтэ ангуудай нэрэ, тэрэшэлэн хуряажа абтаһан буунуудые, мүн агнууриин бусад хэрэгсэлнүүд болон арһануудые худалдаха гурим РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведээр тогтоогдохо.

3. РСФСР-эй уголовно кодексын 166-дахи статьяе иигэжэ шэнээр найруулха:

Статья 166. Хуули бусаар агналга.

Зохихо зүбшөөлгүйгөөр гү, али хоригдоһон газарта гү, али хоригдоһон сагта хорюултай зэбсэгээр гү, али аргаар агнуури хэһэн хүнүүд, мүн лэ иимэ ябадалай түлөө захиргаанай талаар хэмжээнүүдэй абтаһанай һүүлээр эдэ ябуулганудые хэһэн байгаа һаа, —

нэгэ жэл хүрэтэр болзортойгоор эрхээ хаһагдахаар гү, али мүн лэ энэ болзор соо залан заһаруулха хүдэлмэри хэхээр, үгышье һаа, бариһан юумыень, буунууд гү, али агнууриин бусад хэрэгсэлнүүдые хуряажа абалгатайгаар гү, али абалгагүйгөөр хоёр зуун түхэриг хүрэтэр яла түлэхөөр хэһээгдэхэ.

Олзоборилхые хүсэдөөр хоригдоһон ан ба шубуу агналга гү, али ехэ гарза гай тохёолдуулһан хуули бусын агнуури гү, али гүрэнэй заповеднигэй газар дээрэ хэгдэһэн агнуури гү, али автомототранспортна хэрэгсэлнүүдые ашаглалгатайгаар агнуури хэһэн хүн.

олоһон юумыень, буунууд болон агнууриин бусад хэрэгсэлнүүдые хуряажа абалгатайгаар гү, али абалгагүйгөөр гурбан жэл хүрэтэр эрхээ хаһагдажа, хэһээгдэхэ.

4. РСФСР-эй уголовно кодексдо 166-дахи иимэ удхатай статья нэмээхэ:

«**Статья 166.** Ангай арһа худалдалга, худалдажа абалга, андалдалга.

Олзоборилон баригдаһан, гүрэндэ заатагүй тушаагдаха ёһотой, гүрэнэй тамгын табигдаагүй үнэтэ ангуудай элдэгдээгүй гү, али элдэгдэһэн арһануудые худалдаһанай, худалдажа абаһанай гү, али андалдаһанай түлөө, иимэ ябадалай түлөө захиргаанай талаар зэмэдэ хүртэһэн хүнүүд, —

арһануудыень хуряажа абалгатайгаар, нэгэ жэл хүрэтэр болзор соо эрхээ хаһагдахаар гү, али мүн иимэ болзор соо залан заһаруулха хүдэлмэри хэхээр гү, али хоёр зуун түхэриг хүрэтэр яла түлэхөөр хэһээгдэхэ.

5. «Агнууриин гурим эбдэһэнэй түлөө харюусалгые шангадхаха тухай» (РСФСР-эй Верховно Соведэй ведомостьнүүд № 41, ст. 718) РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1963 оной октябриин 14-нэй Указые хүсэндөө байхаяа болёо гэжэ мэдэрхэ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ М. ЯСНОВ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Х. НЕШКОВ.

Москва, 1972 оной декабриин 15.

ТАНИИЕ ЯМАРААР ХАНГАНАБ?

БАЯН ХЭШЭГТЭЙ ТОГООШОД

ФОТОРЕПОРТАЖ

— Зай нүхэд, эндэ амарая, —гэжэ автобус бүхэнэй жолоошод Тоорo тосхондо зогсодог юм.—Столоводо орожо, буузын амта туршагты!

— Бууза?.. Ямар янзын хоол юм?—гэжэ энэ хоол амталжа үзөөгүй холын айлшад һонирходог. Тэдэнэр, «Слюдянка» — курорт «Аршан», «Слюдянка — Нилово пустынь», «Слюдянка—Моондо», «Слюдянка — Хэрэн» гэһэн маршрудуудай автобусуудһаа Түнхэнэй аймагай Тооро тосхоной столовын газаа буудаг шуу. Тиигэжэ холын аянда абаһан хүнүүд энэ буряад хоолой амтые туршажа баясадаг, сэдьхэлээ ханадаг юм. Ганса автобусоор хоёр тээшээ урууддаһан, үгсэһэн холо ойрын аяншадшье бэшэ, мүн Тооро нютагай хоёр колхозой (Ленинэй нэрэмжэтэ, «Маяк») гэшүүдшье, нютагай дунда һургуулиин һурагшадшье столоводо орожо, амтатай бууза баридаг. Тиихэдэ Түнхэнэй трактаар дээрэ дурсагдаһан автобусууд ганса ябадаг бэшэ, мүн Монголһоо мал зөөдэг хэдэн зуугаад машина, нютагай табан томо ажахынуудай, хэдэн олон эмхи зургаануудай, промышленна үйлэдбэрилгын ажахынуудай жолоошодшье эндэ орожо хооллодог байна.

— Үдэр бүхэндэ таба-зургаан зуугаад бууза хэжэ, айлшадые хүндэлнэбди, — гэжэ тус столовые даагша Дари Найдановна Арданова хөөрэнэ.

— Хэды хүн ажалланабта?

— Дүрбэ. Сэрэн-Ханда Манзарова туһалагшамни, Нина Халудорова амһарта угаана, Света Манжикова буфедтэ наймаалагшаар ажаллана. Бултадаа дунда һургуули дүүргээд, Улаан-Үдэдэ, аймагайнгаа Хэрэндэ наймаанай һургуули дүүргэһэн мэргэжэлтэд юм.

Эбтэй зэтэй эдэ дүрбэн нүхэд оролдосотой, үнэн сэхэ ажалаараа зон нүхэдтөөшье, замай аяншадташье хүндэтэй болоо, һара бүхэндэ түсэбөө дүүргэдэг. Жэшээнь, энэ жэлэйнгээ арба һарын түсэбые 102 процентээр дүүргэһэн байха юм.

— Дари, бидэнээ эдеэлүүлыш,—гэһээр нютагай сельпогой магазинай наймаалагша Н. Мадыева болон бусад олон хүнүүд орожо ерэбэ.

— Юун зугаа байхаб, эдеэлэгты, эдеэлэгты, — гэжэ Дари Найдановна эдеэгээ дурадхана.

— Дари, бууза бии гү?— гэжэ «Маяк» колхозой гэшүүн Дэрбеев нүхэдтэеэ ерэнхэй, столовын ахалагша тогоошондо хандана.

— Бии, бии, хэды бууза абахабта? — гэжэ ахалагша тогоошон өөрынгөө ээлжээндэ асууна.

Иигэжэ Тоорын совхозой баян хэшэгтэй тогоошод үдэрһөө үдэр бүхэндэ нютагайнгаашье, замайшье хүнүүдэй аша туһада ажаллажа, зон нүхэдэйнгөө үнэн зүрхэнэй юрөөлдэ хүртэжэ байдаг. Хүнэй сэдьхэлдэ баяр түрүүлжэ, хүн бүхэнһөө һайн һайхан юрөөл хүртэжэ байхаһаа ехэ зол үгы бэзэ? Нээрээшье, үгыл даа. Удаан сагта иимэл үндэр магтаалда хүртэжэ байхыень бидэншье юрөөбэбди.

Б. ЯБЖАНОВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Арданова Дарья Найдановна шүлэ аягална. 2. Цырен-Ханда Манзаровагай хэһэн буузанууд амтатай. 3. Тус столовын залуу хүдэлмэрилэгшэ Нина Халудорова.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фотонууд.

БАЯСАМААР МЭДЭЭНҮҮД

СССР оронойнгоо байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ Хориин сельпогой № 9 магазинай коллектив (наймаалагшадынь А. Ангадаева, Б. Батуева) Буркоопсоюз болон худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой Президиумэй ойн һайндэрэй үХндэлэлэй грамотаар шагнагдаба. Магазинай коллектив жэлэй туршада 158 мянган түхэригэй эдеэ хоолой продуктнуудые худалдаха түсэбөө үлүүлбэ.

Ойн һайндэрэй Хүндэлэлэй грамотануудта № 8 магазинай наймаалагша Ирина Георгиевна Борисова, хилээмэ барилгын системэдэ 20 жэлдэ хүдэлһэн Полина Дмитриевна Куприянова гэгшэд хүртөө.

Центральна универмагай таһагые даагша Цыденжап Цыбикжапова «Совет кооперативна наймаанай отличник» гэһэн тэмдэгээр шагнагдаа.

Эдэ үдэрнүүдтэ Хориин сельпогой комиссионно магазин, Булам һууринай № 13 магазин, Улаан-Одон һууринай № 2 магазин жэлэйнгээ даабаринуудые амжалтатай бэелүүлээ.

Л. БАРАДИЕВ.

Уран зохёолшо Борис Егоров литературын эгээл хүжанр гэлсүүлдэг сатирын жанрые (шог зохёол) үннихойшо үрэ ехэтэйгээр эрхилжэ байнхай. «Баг», «Хай... гэжэ хайрсаг нээгдэдэг бэ», «Шухала хөөрэлдөөн», ...хюутэй үдэшэ» гэхэ мэтэ ба бусад рассказ болон ...ьетонуудай номуудые бэшэжэ гаргуулһан байха. Мүн ...ара портфельтэй һонин бэлэг», «Хеопсын пирамида» ...э шогто туужануудай автор, «Крокодил» журналай ...коллегиин гэшүүн, Москвагай уран зохёолшодой бү...эй Шог ёгто зохёолнуудай комиссиин түрүүлэгшэ юм.

САТИРИК БАЙХАДА БЭЛЭН ГҮ?

...статья хайшан гээд
...дэ һэм? Нэгэтэ намда
...шиһаа хонходоод, һа-
...гүй асуудал табяа бэ-

...Сатирик байхада бэлэн

...Юун гэхэ юм даа...—
...байтарни, хонходоһон
...гэжэ хэлэбэ:—Бэшэ-
...арюу үгэбэлтнай һайн
...тиигээд лэ тэрээндэнь
...үгэжэ байнаб.
...рик байхань ехэл бэ-
...гэжэ бүхы зон һа-
Үйлсэдэ танилтаяа
...адаш:
...Фельетон болошохоор
манай эмхи зургаанда
...доо, —гэбэ.
Манай гэртэ юун бо-
...жэ һананаш. Юрэдөө,
шог рассказ бэшэжэрхихоор.

— Мөөгэ түүхээ ошоһон тухайдаа хөөрөө һаам, бэлэн сюжет болошохол.

Юрэдөөл, сатирик гээшэни бэлэн юумэн дээрэ байдаг хүн гэлсэхэ. Танилнуудайнгаа нэгэ юумэ хөөрэхэдэнь, тэрэ дары һуугаад бэшэжэрхихэ. Эхилээл һаа, дүүргэхэ. Тиин гэһээ эхилһэн юумэн заримандаа юундэшьеб дүүрэдэггүй. Сатиригай командировкодошье ябахадань, баһал бэлэхэн шэнгеэр һанадаг.

Отелиин хүдэлмэрилэгшэд хэн ерээб гэжэ мэдэмсээрээ, айлшанай чемоданиие айлшантайнь хамта эгээл һайн байрада оруулха. Тиихэ зуураа:

— Бүхы зониие иимээр лэ угтадагбди,—гэхэ.

Сатиригай ябаһан лэ газарнуудта тэрэниие баһал иимээр угтаха. Тэрэнэй дурые гутаахагүй гэжэ оролдохо. Муу хэрэгүүдтэ хабаатай ямаршье саарһа харуулхагүй. Харин хамаг һайн юумэнтээ танилсуулха гэжэ оролдохо.

Хамаг һайн юумэнэй хашартай болоходонь, сатирик «Крокодилай» бэшэ, харин ондоо даруухан журналай удостоверени абаад командировкодо гарадаг. Жэшээнь, «Цветоводствые» абаад үзэе. Иимэ багахан мэхэ гаргажа, өөрынгөө зохёолой геройнуудые «олодог» юм.

Шог зохёолдо орожо болохоор ушар баримтануудай бии байһан газарнууд сатиригуудта анхарал ехэтэйхэнээр хандадаг гэжэ мэдэбэбди. Энэ ушар нилээд хүшэр байдалда бидэниие оруулдаг. Гэбэшье, уншагшад тухайдаа бодон гэхэдэш, тиимэ бэшэ шэнги байха.

Таба миллион хэһэг «Крокодилые» тэрэ доронь «залгижархидаг» уншагша тухай, союзна болон автономито республиканудта хэблэгдэн гаража байдаг 19 журнал захин абадаг уншагшад тухай хэлэгдэнэ. Тэдэнь ямар журналнууд бэ гэбэл, Украинын, «Перець», Белоруссиин «Вожык» (Туяа), Узбегэй «Муштум» (нюдарга), Казахай «Ара» (шүүр), Эстониин «Пиккер» (залинта буудал), Татарай «Чаян» болон бусад. Мүн хото городуудд болон тосхонуудта хэблэгдэн гаража байдаг олон мянган «Крокодилнуудые» нэрлэхэ хэрэгтэй. Баһа «Литературна газетэдэ» долоон хоног бүри нэгэ удаа гаража байдаг «Клуб двенадцати стульев» бии aaб даа. Ондоошье газетэнүүдтэ иимэ хуудаһанууд бии ха юм.

СССР-ые тон олон уншагшадтай орон гэлсэдэг. Ехээр энеэлдэн хүхидэг зоной орон гээшье һаа хамаагүй ха.

Совет хүн бага наһанһаа энеэжэ һурадаг. Уншажашье һураагүй аад, «Веселые картинки» журнал хараад, энеэлдэдэг. Энэнь хүхюу зугаатай энеэдэн. Харин сатирик ондоогоор энеэдэг. Энээн тухай Маяковский сатирик гээшэ «Миһэрнэшье, энеэнэшье, доромжолноһье» гэжэ хэлэһэн юм. Совет ороной сатирик хэнтэй, юунтэй тэмсэнэ гээшэб?

Совет хүнүүдэй ажал хэрэгүүдтэ һаад татадаг үнгэрһэн сагай үлэгдэлнүүдтэй, буржуазна нүлөөнтэй тэмсэнэ. Нэгэ үгөөр хэлэбэл, совет байдалда, коммунис гурим заншалда харша юумэн бүхэн тээшэ годлиёо шэглүүлнэ. «Сагаалсануудта» годлинуудынь тоти мэргэнээр бууна. Годлиин зэбэдэ гансал хорон байдаг бэшэ, мүн ехэхэн эм домшье байдаг aaб даа. Жэшээ хэрэгтэй гү? Дурдахада болохо.

Албан тушаалдаа хойрогоор хандадаг, өөрынгөө бэшэ юумэ үбэршэлдэг хүн тухай «Бумеранг» гэжэ фельетон минии нүхэр Ян Полищук һаяхан «Крокодилда» хэблүүлээ. Уданшьегүй фельетоной «геройн» ажалладаг трестын эрхилэгшын бэшэһэн, «Гэмтэ нюур ажалһаа сүлөөлэгдөө, ушаруулһан гарзаяа түлөө» гэһэн харюу абажа, редакци толилоо һэн. Алба хаагшадайнь хоорондоо эбгүй болоһонһоо уламжалан, урагшагүйгөөр ажаллажа байһан албан газар тухайда «Крокодил» нэгэтэ бэшээ бэлэй. Энэнь фельетоншье бэшэ, харин рассказ зохёогшын өөрөө һанажа бэшэһэн юумэн байгаа. Гэбэшье зарим тэды сагай үнгэрһэн хойно «Бидэн тухай тон зүб бэшээт. Алба хаагшадай ниитын суглаан дээрэ энэ фельетон хэлсэгдээ... Мүнөө һайнаар ажаллажа байнабди» гэһэн, тусхай саарһан дээрэ бэшэһэн бэшэг абахадаа, редакциинхид ехээр гайхаһан юм.

Эндэ фельетон рассказ хоёр тухай хэлэбэб. «Правда» газетэдэ Илья Шатуновский, «Известидэ» Пантелеймон Корягин һонирхолтой хурса фельетонуудые хэблүүлжэ байдаг. Мүн шог ёгто рассказуудые ниислэл хотодо байдаг Леонид Ленч, Виктор Ардов, залуу сибиряк Николай Самохин бэшэжэ байдаг. Сергей Михалков олондо мэдээжэ баснинуудай автор юм. Мүн баһа комединүүдые бэшэдэг. Бүхэсоюзна сатирическэ журнал —«Фитилиин» редактор юм. Ужгород хотодо байдаг Феликс Кривин һонин онтохонуудые бэшэнэ. Украинын поэт Степан Олейник шүлэглэмэл фельетон бэшэдэг юм. Владимир Поляков эстрадада уншахаар багахан зохёолнуудые бэшэдэг агша. Москвагайхид Яков Костюковский, Морис Слободский хэдэ хэдэн кинокомединүүдые удаа дараалан гаргажа байна.

Уншагша энэ статья соо минии дурдаһан хэрэгүүдые хадуужа абахагүй гээд һайн мэдэнэб. Зохёолшодой нэрэнүүд зохёолоорнь һанагдадаг ха юм. Сатиригууд олон жанраар бэшэдэг, ондо ондоо газарнуудта хүдэлдэг. олон хотодо ажаһуудаг гэжэл хэлэхэеэ һанаа һэм.

Иимэ харилсаанһаа уламжалан шогто зохёол (сатира) шүүмжэлэлэй өөрыгөө шүүмжэлэлгын нэгэ хубинь хүнүүдые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ хабаатай нилээд горитойхон хүсэн юм. Энэниие тоонгүй байжа болоогүй.

— Сатирик байхада бэлэн гү?

— Юун гэхэ юм даа... гэжэ эхилһээр байтарни, хонходоошо хүн иигэжэ хэлэбэ:

— Бэшэмэл харюу үгэбэлтнай һайн байха.

Тэрэниие нь лэ дүүргэбэлдее.

Б. ЕГОРОВ, уран зохёолшо.

НЮТАГ НЮТАГАЙ ҺОНИН

ШАНДА ХҮРТЭБЭ

СССР-эй байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойдо зорюулагдаhан СССР-эй арадуудай Зүүн-Сибиринн зонын хоёрдохи фестиваль hаяхан үнгэргэгдэбэ. Энэ фестивальда Тувын, Буряадай, Яхадай АССР-нүүдэй, Хакасай автономито областиин, Красноярск, Братск, Эрхүү, Шэтэ, Черемхово хотонуудай театрнууд хабаадаа. Театрнуудай түлөөлэгшэдhөө бүридэhэн тусхай комисси эдэ нютагуудаар ябажа, театр бүхэнэй фестивальда табиhан зүжэгүүдые хараа.

Ноябриин 27-до Эрхүү хотодо үнгэргэгдэhэн тоосоото суглаан дээрэ Буряадай драмын театрта табигдаhан «Улаахан пулаадтай уляангирхамни» гэhэн зүжэг эрхим гэжэ сэгнэгдээ. Энэ зүжэг РСФСР-эй габьяата артист С. Д. Будажапов табиhан юм. Гол рольнуудые М. Жапхандаев Л. Дугарова хоёр гүйсэдхөө. Залуу артистка Л. Дугарова фестиваль дээрэ эхэнэрнүүдэй роль эгээл hайнаар гүйсэдхэгшэ гэhэн тусхай шанда хүртөө.

Манай театрай табиhан энэ зүжэг зоно соогоо түрүү hуури эзэлжэ, бүхэсоюзна фестивальда хабаадалсахаар зууршалагдаба.

ШЭНЭ ЗҮЖЭГ

Казах уран зохёолшо Габит Мусреповэй «Козы-Корпеш ба Баян-Слу» гэhэн уянгата домог олондо мэдээжэ юм. Энэ поэмын аялгаар зүжэг зохёогдоhон, балет табигдаhан, оперо найруулагдаhан. Мүн «Дуран тухай дуун» гэжэ нэрэтэй кино болгогдон, олоной анхаралда зорюулагдаа бэлэй.

СССР-эй байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойдо зорюулан, Буряадай драмын театр «Козы-Корпеш ба Баян-Слу» гэhэн зүжэг табиба. Тус зүжэг Буряадай АССР-эй искусствын габьяата ажал ябуулагша Ф. С. Сахиров найруулан табиба. Актернууд М. Елбонов, М. Жапхандаев, М. Зориктуева, Д. Жапхандаева гэгшэд гол рольнуудые гүйсэдхэнэ.

Б. БАТОЕВ.

ГҮЛГЭД ОЛООР АБТАНА

Баунтын аймагта халтар хара, сагаан үнэгэдые тэжээдэг Багдаринай, Окуневскын хоёр фермэ бии юм. Ойн баярай хүндэлэлэй ажалай вахтада жагсаhан эдэ коллективүүд хабар, зунай үедэ үнэгэдөө hайнаар харууhалжа, олон гүлгэ абаhан байна. Жэшээнь, сагаан үнэгэ тэжээдэг Г. Г. Марушенкын хүтэлбэрилдэг фермын коллектив нэгэ эмэ үнэгэнhөө гүлгэ абаха түсэбөө үлүүлэн дүүргэhэн байгаа. Тиин эдэнэр дүн хамтадань 2155 үнэгэнэй гэхэ гү, али түсэбhөө гадуур 475 арhа гүрэндөө тушаажа, аймаг соогоо түрүү hуури эзэлээ. Ан үсхэбэрилэгшэдэй дундаhаа Л. А. Пантина гэгшэ үнэгэн бүриhөө дунда зэргээр 9,3 гүлгэ абаhан байна.

Мүн халтар хара үнэгэ тэжээдэг Багдаринай фермын хүдэлмэришэд гүлгэ абаха түсэбөө үлүүлэн дүүргэжэ шадаа. Эдэнэр түсэбэй ёhоор 630 толгой гүлгэ абаха hаа, тэрэнээ 700 болгоhон байна. Дуршэлтэй хүдэлмэришэн А. И. Платонова үнэгэн бүриhөө дунда зэргээр 4,7 толгой гүлгэ абажа, бусадай дундаhаа түрүү hуури эзэлбэ.

Мүнөө тус фермын хүдэлмэришэд үнэгэдөө алажа, hайн шанартай арhа гүрэндэ тушаахаар бэлдэжэ эхилэнхэй.

А. ЦЫРЕНОВ.

ҮДЭР СОО — ЗУУН ЦЕНТНЕР

Нэгэ үдэр соо — 105 центнер хөөлэнтии! Иимэ ехэ рекорд Нарhатын загаhанай заводой Г. С. Байбородинай даадаг бригада hаяын үдэрнүүдтэ туйлаба. Оролдосо ехэтэйгээр ажаллаhан найнгаа ашаар тэдэнэр байгша оной 4-дэхи кварталай түсэбые болзорhоонь урид дүүргэа.

СССР-эй байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойдо зорюулан, түсэбhөө гадуур үшөө 200 центнер загаhа гүрэндэ тушааха зорилготой.

«Табан жэлэй түсэбые — дүрбэн жэлдэ» гэhэн уряа доро нүгөөдэ — Н. К. Орловой бригада хүдэлнэ.

Ж. ЦЫДЫПОВ.

ҮБЭЛЭЙ ОЙ СОО...

П. БУРМАКИНАЙ фото.

ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО — ХИЛЫН ЦААНАҺАА

ПАРИЖ

ФКП-гэй XX СЪЕЗД

ТАСС

ФКП-гэй Генеральна секретариин орлогшо Жорж Маршегэй хэhэн ФКП-гэй ЦК-гай тоосоото элидхэл тушаа, ФКП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ЦК-гай секретарь, «Юманите» газетын политическэ директор Этьен Фажоной хэhэн элидхэл тушаа үгэ хэлэлгэнүүд Франциин Коммунис партиин XX съезд дээрэ үргэлжэлбэ.

Франциин соёл культурын гол шухала асуудалнуудта, Франциин интеллигенциин дунда ФКП-гэй хэдэг хүдэлмэри тухай ФКП-гэй Политбюрогой гэшүүн Р. Леруа үгэ хэлэбэ.

Соёлой асуудалнуудта Франциин Коммунис парти гол анхаралаа хандуулдаг юм гээд оратор тэмдэглээ. Эрдэм наукын ба искусствын элитэ ехэ олонхи ажал ябуулагшад партиин хэрэгтэ хабаадалсадаг байгаа, мүнөөшье хабаадалсажа байhаар.

ФКП-гэй ЦК-гай гэшүүн Ж. Канапа съезд дээрэ үгэ хэлэхэдээ, коммунизмда эсэргүү буржуазна номнолые элирхэйлhэн байна. Ороной зүүнэй үзэлтэй хүсэнүүдэй нэгэдэлэй эб ее таhалхын тула иимэ номнол жэгдэнэ гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ. Советскэ Союз эб найрамдалай ба арадуудай аюулгүй байдалай түшэг тулгуури байhанаа Франциин олон миллион хүнүүдтэ гэршэлэн харуулна гэжэ Ж. Канапа хэлээ.

БОНН

КПСС-эй ДЕЛЕГАЦИТАЙ УУЛЗАБА

ТАСС

СССР-эй байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойе hайндэрлэлгэдэ зорюулан, Баруун Германиин коммунистнуудай абажа байhан хэм... э ябуулгануудта КПСС-эй делегаци хабаадалсана. Энэ делегацитай Германиин Коммунис партиин Түрүүлэгшэ Курт Бахман уулзаа.

ГКП-гэй хүндэтэ түрүүлэгшэ М. Рейман, ГКП-гэй президиумэй ба правлениин секретариадай гэшүүд уулзалгада хабаадалсаа.

УЛААН-БААТАР

НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИ УЛААН-БААТАРТА БОЛОБО

ТАСС

СССР-эй байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойдо зорюулагдаhан научна конференци Правительствын байшан соо боложо. МНР-эй Наукануудай академи, МНРП-гэй ЦК-гай дэргэдэхи партиин түүхын институт, партийна дээдэ hургуули ба Монголой гүрэнэй университет тус конференцие эмхидхээ.

МНРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүд, МНРП-гэй ЦК-гай секретарьнар Н. Жагварал, Д. Молонжамц научна конференциин хүдэлмэридэ хабаадалсаба.

МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, МНР-эй Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент Д. Цэвэгмид научна конференци нээхэдээ, социалис оронуудай аха дүү арадуудай, түрүү үзэлтэй бүхы хүн түрэлтэнэй ажабайдалда болохоёо байhан агууехэ hайндэр — СССР-эй байгуулагдаhаар 50 жэлэй ой бүхы дэлхэй дээрэ түүхэтэ удха шанартай гэжэ тэмдэглээ.

МНРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, МНРП-гэй ЦК-гай секретарь, академик Н. Жагварал «СССР-эй байгуулагдаhанай бүхэдэлхэйн түүхэтэ удха шанар» гэhэн элидхэл хэбэ.

СОФИ

БОЛГАРИИН СОЁЛОЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ СЪЕЗД

ТАСС

Болгариин соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй II съезд ниислэл хотын «Универсиада» гэжэ зал соо хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлhээр. Социалис искусство ба соёл культурын гол шухала асуудалнууд тухай, уран зохёолнуудта ангиин тэмсэлые ямараар харуулжа байhан тухай, соёлой хүдэлмэрилэгшэд ба үргэн ниитэ ажалшадай нягта харилсаа холбоон тухай дэлгэрэнгы хөөрэлдөөн боложо.

Болгариин Коммунис партиин Центральна Комитедэй амаршалгые НРБ-гэй соёлой олонниитын түлөөлэгшэд анхаралтай халуунаар угтаба.

Болгариин соёл культура социалис оронуудай, түбхын түрүүндэ Советскэ Союзай арадуудай культуратай аха дүүгэй харилсаа холбоогоо улам хүгжөөхэ зэргэтэй гэжэ ЦК-гай амаршалга дотор хэлэгдэнэ.

Советскэ Союзай соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй зүгhөө СССР-эй культурын министрэй орлогшо В. И. Поповой съездэ хабаадагшадые амаршалхадань, суглаагшад халуунаар угтаба.

ГАВАНА

КУБЫН-ЧИЛИИН КОММЮНИКЕ

ТАСС

Чилиин Республикын Президент Сальвадор Альенде Госсенсын албанай хэрэгээр Кубада айлшалhан тухай Кубын-Чилиин хамтын коммюнике эндэ тунхаглагдаба.

Байгаалиин үнэтэ баялигуудые Эхэ орондоо бусааха, предприятинуудые гүрэнэй промышленна гол шухала мэдэлдэ абаха, аграрна реформо хэхэ талаар шэглүүлэгдэhэн, империализмда эсэргүү, демократическа политика бэелүүлдэг Чилиин арадые, Арадай нэгэдэлэй правительствые эрид шууд дэмжэжэ байhан тухайдаа Кубын тала мэдүүлээ гээд документ дотор хэлэгдэнэ. Чилидэ боложо байhан социально-экономическа ба политическэ ехэ хубилалтануудта hаад тойбо татахые hэтэдэг американ империализмын политикые Кубын тала буруушаана.

Латиин Америкэдэхи байдал тухай хөөрэлдөөнэй үедэ гол анхарал хандуулагдаhан байгаа.

Бэеэ дааhан байдалтай болохын, экономическа хүгжэлтэ туйлахын, колониализм ба шэнэ түхэлэй колониализмын үлэгдэлнүүдые усадхахын түлөө Азиин, Африкын, Латиин Америкын арадуудай тэмсэлые социалис гүрэнүүдэй дэмжэжэ, туhалжа байhандань талар хажа байhанаа хоёр тала мэдүүлбэ.

БОНН

Правительствын түрүүшын заседани

ТАСС

ГДР-эй ба ФРГ-гэй хоорондын харилсаанай үндэhэ hуури тухай договорые эсэслэн баталха тухай хуулиин проектые канцлер В. Брандтын түрүүлэлгэ доро үнгэрhэн ФРГ-гэй шэнэ правительствын түрүүшын заседани дээрэ баталан абаба гэжэ ФРГ-гэй правительствын тусхай түлөөлэгшэ статс-секретарь фон Вехмар пресс-конференци дээрэ мэдээсэбэ.

Шэнэ жэлэй гаратар хуулиин проект парламентын зүбшэлэлгэдэ табигдаха байна гээд тэрэ хэлээ. Түрүүлэн бундесрат, hүүлээрнь бундестаг тэрэниие хаража үзэхэ байна. Ерэхэ жэлэй февралиин эхеэр бундесрат хуулиин проектые хаража үзэхэ аабза гэжэ правительство тоолоно.

ГДР-эй ба ФРГ-гэй хоорондын харилсаанай үндэhэ hуури тухай договорто байгша оной декабриин 21-дэ гар табихыень тусхай тушаалгүй министр Э. Барые этигэмжэлхэ гэhэн шиидхэбэри ФРГ-гэй правительство гаргаа.

БЕЙРУТ

Ливанай уhа руу хуули бусаар оробо

ТАСС

Ливанда хамаатай уhа руу Израилиин хэдэн сэрэгэй катер декабриин 14-дэ шурган ороо. Сарафанд городhоо гурбан километртэ далай соо ябаhан ливан загаhашадай онгосонуудые израилиинхид шалган хараа.

Пенсеэр хангалга Японой эгээл орёо хурса асуудалнуудай нэгэн болоно. Ороной хүн зоной багахан хубинь, гол түлэб гүрэнэй эмхи зургаануудай, предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэд пенси абаха эрхэтэй юм. Наhа хэтэрhэн хүнүүдэй абадаг пенсинь тон бага.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: профсоюзуудай Генеральна соведэй үүсхэлээр эмхидхэгдэhэн хүдэлмэрилэгшэд ба алба хаагшадай национальна конференцидэ хабаадагшад Токиодо митинг хэжэ байна. Эдэнэр үтэлжэ, ажалhаа гаргагдаhан байгаа. Орон дотор пенсеэр хангалгые hайжаруулха эрилтэ митингдэ хабаадагшад табина.

Джапан Пресс ТАСС-ай фото.

ПАРИЖ

ИНДОХИТАДТАХИ БАЙЛДААНУУД

ТАСС

Тхузаумот, Биньлонг провинцинуудта, Сайгон хото шадар боложо байhан байлдаануудай үеэр Урда Вьетнамай Арадай сүлөөлэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүд дайсанда шанга харюу сохилто хэнэ.

Һүүлэй үдэрнүүдтэ американ агаарай-сэрэгэй Бьенхоа гэжэ баазые патриодууд ракетээр, артиллереэр буудаба.

Урда Вьетнамай ниислэл хотоhоо 24 километртэ байдаг американ хангалгын Лонгбинь гэжэ баазада патриодууд добтолhон байна. Эндэ болоhон байлдаануудай үедэ Арадай сүлөөлэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй сэрэгшэд дайсанай сэрэгэй 20 гаран автомашина hандаагаа.

Камбоджын хилэ шадархи Урда Вьетнамай провинцинуудта шанга байлдаанууд боложо үргэлжэлhөөр. Куангчи провинцида байлдаанууд замханагүй. Сайгон далайн-ябаган сэрэгэй ба парашютно-десантна сэрэгэй частьнууд энэ районой ехэ бэхилэлгэ эзэмдэн абахые hэдэбэшье, урагшагүйдөө.

ПАРИЖ. (ТАСС). Камбоджын баруун-хойто районуудта, ниислэл хотоhоо баруун-урдуур шанга байлдаанууд боложо үргэлжэлhөөр. Декабриин 15-най үдэшэ Снемреап хотодо эшээлhэн дайсанай бэхилэлгэнүүдтэ Камбоджын патриодууд добтолходоо, ехэ гээлтэ хоролтодо оруулаа.

Индохитадай гурбан оронной нютагуудые американ-сайгон авиаци зэрлиг бүдүүлигээр бомбодоно. Үнгэрhэн үдэрнүүдтэ Номгон далайдахи Гуам арал дээрэ, Таиландда байрладаг стратегическэ 50 бомбардировщик патриодуудай эзэлжэ байhан районуудта 1.400 тонно бомбо хаяжа, ехэ гарза хохидол ушаруулаа.

ПНОМПЕНЬ. (ТАСС). Декабриин 8-hаа 10 хүрэтэр Кампонгсом — Пномпень шадар болоhон байлдаануудай үедэ Камбоджын патриотическа хүсэнүүд дайсанай 300 гаран солдат, офицерые хүлhөөнь буулгаа, сэрэгэй элдэб техникэ, ехэ hомо хэрэгсэлнүүдые буляан абаа.

ХАНОЙ. (ТАСС). Ноябрь hарын турша соо Куангнгай провинцида болоhон байлдаануудай үеэр Урда Вьетнамай патриодуудай дайшалхы ябуулгануудай дүнгүүдые согсолходоо, энэ районд патриодууд дайсанай 1.300 солдат, офицерые хүлhөөнь буулгаа гээд Сүлөөлэлгэ гэдэг хэблэлэй агентство тэмдэглэнэ. Энэ үе соо сайгон сэрэгүүдэй 21 машина, тэрэ тоодо 10 танк hандаагдаhан, 2 самолёт буудагдажа унагаагдаhан, 5 ехэ буу гэмтээгдэhэн байна.

Декабриин 13—14-дэ Куангчи шадар болоhон тулалдаануудта Урда Вьетнамай сүлөөлэлгын хүсэнүүд далайн-ябаган сэрэгэй 400 солдадые хүлhөөнь буулгаа, дайсанай 5 бронетранспортёр hандаагаа гээд АПС агентствын мэдээсэл дотор хэлэгдэнэ.

Уласхоорондын шэнжэлэл

Европодохи аюулгүй байдал хангаха тэмсэл, тэрээндэ эсэргүүсэгшэд

Аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэевропын зүблөөндэ бэлдэхэ талаар Европын 32 гүрэнэй, тэрэшэлэн США-гай ба Канадын олон талын зүбшэлэй түрүүшын шата Хельсинкидэ түгэсхэгдэбэ. Уулзалгада хабаадагшадай диилэнхи олонхинь болохоёо байhан зүблөөн Европодо аюулгүй байдал, эб найрамдал хангаха талаар шухала алхам болохо гээд тоолодог, мүн зүблөө зарлалгада бодото hайнаар туhалхаар бэлэн байhые эдэ зүбшэлнүүд харуулаа. Европодо аюулгүй байдал хамтаараа сахиха талаар СССР-эй, бусад социалис оронуудай дурадхаhан hанамжанууд түби дээрэхи бүхы политическэ ажабайдалай шухала удхань мүнөө болонхой.

Европодо, мүн ондоо тээгүүршье боложо байhан таатай hанамжануудhаа уламжалан, сэрэгэй-промышленна бүлэгүүдтэй, буу зэбсэг бүтээгшэдтэй холбоотой Атлантическа зарим удамаршад hанаагаа ехээр зободог болоо. Тэдэнэр «хүсэ хэрэглэхэ» панхаруудтаhан империалис политика бэелүүлхэ hанаашалга гаргаhаар. Энээниие hаяхан Брюссельдэ боложо дүүрэhэн НАТО-гой соведэй үбэлэй сесси гэршэлжэ үгэнэ. Зүүн ба баруун оронуудай хоорондохи харилсаануудай hайжаржа байhан баримтые сессидэ хабаадагшад мэдэрэнгүй гаража шадахагүй байшоо. Ниитэевропын зүблөөнэй шухала удха шанартай байhые хэдэн ороной түлөөлэгшэд онсолон тэмдэглээ. Гэбэшье НАТО-гой «харсаганууд» буу зэбсэг түхеэрэлгые улам түргэдхэхэ hэдэлгэнүүдые хэдэг зангаараа байна бшуу.

Пентагоной баалалтаар НАТО-гой «Еврогруппа» гэдэг шиидхэбэри гаргаhан байна. Тэрэнэй ёhоор Баруун Европын арбан ороной сэрэгэй бюджет 1973 ондо үшөө 1,5 миллиард доллароор нэмэхэ юм. Дайн байлдаанда бэлэдхэлгэдэ энэ шэнэ «туhа нэмэри», «улаан аюул» тухай үнинhөө хойшо дуулдадаг, мүнөө НАТО-гой номнолшодой дахин дахин дурдажа байhан худал хуурмаг идхалганууд шахардуу шанга байдал hуларуулха зорилготой хүдэлөөе удааруулха, аюулгүйн асуудалаар ниитэевропын хөөрэлдөө амжалтатайгаар үнгэргэлгые hаатуулха гэжэ эб найрамдалда дурагүй хүсэнүүдэй хэжэ байhан hэдэлгэ болоно бшуу.

Гэбэшье Европодо, мүн ондоо тээшье эб найрамдал бэхижүүлхэ hанал бодол хэдэн олон миллион хүнүүдэй зүгhөө ехээр дэмжэгдэдэг болоо, «хүйтэн дайнай» харанхы бүрхэг үе сагуудта дэлхэйе тэхэрюулэн оруулха бүхы hэдэлгэнүүд заатагүй урагшагүйдэхэл. Арадууд буу зэбсэг дахяад олоор түхеэрэлгые бэшэ, харин аюулгүй байдал ба эб найрамдал бэхижүүлхэ зорилготой бодото алхамуудые хүлеэнэ.

Буруу hүрэhэн хараа бодол

Германиин Демократическа Республикые энэ hарын түрүүшын хахадта дэлхэйн олон орон мэдэрээ. Хэдэн олон орон, тэрэ тоодо баруун гүрэнүүд ГДР-тэй ойрын саг соо hайн харилсаа холбоотой болохо хүсэлэлтэй байhанаа мэдүүлээ. ГДР-ые дипломатическа талаар мэдэрэлгээр Холбоото Штадууд бусад оронуудhаа гээгдэхэтүй гээд США-гай гүрэнэй секретариин орлогшо К. Раш хэлээ.

Бүри hаяхан ГДР ЮНЕСКО-до абтаа, саг үргэлжын ажаглагшынь зурган ООН-ой дэргэдэ байгуулагдаа гэжэ hануулая. ФРГ-тэй хамта ГДР-ые Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин бүрин эрхэтэ гэшүүн болгон абаха тухай асуудал мүнөө табигдаад байна. Эдэ бүгэдэ немецкэ хүдэлмэришэн, таряашанай гүрэнэй уласхоорондын нэрэ хүндын улам дээшэлжэ байhан тухай, тэрэниие гансаардуулха талаар баруун оронуудай империалис этэгээдүүдэй удаан саг соо бэелүүлдэг байhан хараа бодолой буруу hүрэhэн тухай гэршэлжэ үгэнэ. Энэ таарууугүй политикын панхаруудтаhые баруунай үзэл баримталдаг буржуазна хэблэлшье мүнөө мэдэрнэ «ГДР-ые хүсэд гансаардуулжа байhан саг үнгэрөө. Тэрэниие уласуудай зүгhөө хүсэдөөр мэдэрэлгэ мүнөө боложо байна» гээд Баруун Германиин «Штутгартер цайтунг» газетэ бэшэнэ.

ФРГ-гэй бусад олон буржуазна хэблэлэй органууд шэнги энэ газетэ бүри hаяхан болотор тус гүрэнэй нэрые сэхэ руунь хэрэглэжэ шадахагүй байгаа бшуу; бүри hаяхан болотор ГДР-ые мэдэрхэгүй гэhэн хараа бодол Бонн туссхайтаар баримталдаг байhан юм. «Хүйтэн дайнай канцлер» Аденауэрай политическэ советник урдань байhан, статс-секретарь Хальштейн иимэ хараа бодол гаргаhан байгаа бшуу. Дайнай hүүлээрхи бодото байдалые хэрэгсээдэггүй, үhөө нэхэхэ зорилготой энэ хараа бодолой ёhоор Бонн «Бүхы Германиин гансахан лэ түлөөлэгшэ байха ёhотой гэжэ тоолодог, ГДР-тэ харилсаа тогтоохые зүрхэсэhэн гүрэнүүд тушаа хэмжээ абаха гэжэ хараалhан байна бшуу.

Мүнөө 35 оронтой дипломатическа харилсаа хүсэд байгуулhан, тэрэшэлэн бүхы түбинүүдэй зуу гаран гүрэнтэй худалдаа наймаа эрхилдэг түүхэдэхи түрүүшын немец социалис гүрэниие мэдэрхэгүй гэhэн «Хальштейнэй хараа бодолой» уймар тэнэг байhаниинь мүнөө элеэр харагдана. Социалис оронуудтай харилсаануудаа заhаруулан hайжаруулха замаар ябаха, ГДР ФРГ хоёрой хоорондохи харилсаануудай үндэhэ hуури тухай договорые декабриин 21-дэ баталха гэжэ hанаашалжа байhан ФРГ-гэй мүнөөнэй правительствын бодол энээниие үшөө дахин гэршэлжэ үгэнэ.

Эдэ бүгэдэ хадаа СССР-эй, бусад социалис оронуудай үсэд шанга оролдолгын ашаар Европодо шахардуу шанга байдал hуларуулха талаар Европодо таарамжатай зохид ябуулгануудай хэгдэжэ байhанай үрэ дүн болоно.

Зүүнэй үзэл баримталдаг хүсэнүүд добтолно

Дэлхэй дээрэ боложо байhан таатай зохид хубилалтанууд, эзэрхэг түримхэй политика бэелүүлэгшэдэй сухарилта, «хүйтэн дайнай» политикын бурууталга мүлжэлгэдэ эсэргүүсэн, ажалшадай эрхэ ба эрмэлзэлгын түлөө, демократическа сүлөөгэй түлөө тэмсэл дэлгэрүүлхэ арга боломжо капиталис оронуудай түрүү үзэл бодолто хүсэнүүдтэ олгуулжа үгэнэ. Һүүлэй үедэ хэдэ хэдэн капиталис оронуудта олонниитын зүүнэй үзэл бүри ехээр баримталдаг, коммунис ба бусад түрүү үзэл бодол баримталдаг партинуудай болон эмхинүүдэй нүлөөн ба нэрэ хүндын дээшэлэлгэ тушаа болоhон ушар бэшэ байна бшуу. Капиталистнуудтай ангиин шанга тэмсэл хэхэдээ, ажалшад бүри ехэ илалтануудые туйлана. Томо финансово-промышленна капиталай аша туhые харадаг политическэ партинууд удаа дараалуулан урагшагүйдэжэ байhаар. Тусхайлбал, энээн тухай ФРГ, Австрали болон Шэнэ Зеландида болоhон hүүлшын hунгалтануудай дүнгүүд, Норвегидэ үнгэргэгдэhэн асуултанууд, hүүлэй үеын бусад олон ушарнууд эли тодоор гэршэлжэ үгэнэ. Энэ ушар бүри элеэр хаанаhаа харагданаб гэхэдэ, Японд hаяхан парламентын болоходо, либерально-демократическа зонхилхы парти (ЛДП) нилээд ехээр урагшагүйдөө.

Ороной конституциие хубилгаха, США-тай сэрэгэй холбоо шангадхаха, буу зэбсэг улам ехээр түхеэрхэ хараа бодол hаадгүйгөөр бэелүүлхэ арга боломжо олохын тулада парламентда олонхи hуури эзэлхэ hанаашалга ЛДП, тэрэнэй ара талада байдаг Японой промышленно-финансова баяшуул hанаашалга үнинhөө хойшо гаргадаг байха юм. Имагтал иимэ зорилгоор парламентын hунгалта болзорhоо урид үнгэргэгдэhэн байгаа. Гэбэшье тэдэнэй hанаашалга бүтээгүй. Һунгалтын болоходо, парламентын доодо палатада урдатэнь эзэлдэг 299 hууриин оронд, ЛДП оройдоол 271 hуури эзэлhэн байха юм.

Монополинуудай дарлалтада, орониие зэбсэгжүүлгэдэ эсэргүүсэн, япон ажалшадай аша туhын, демократиие хамгаалхын түлөө тэмсэхэ шэнэ арга боломжонуудые коммунистнууд болон социалистнуудта hунгалтын дүнгүүд олгожо үгэнэ. Һунгалтын болоходо, зүүнэй үзэл баримталдаг партинуудай амжалта туйлаhан ушар демократическа хүсэнүүдэй нэгэдэмэл фронт байгуулха, хамтаараа ябуулга хэхэ таарамжатай эрхэ байдал бии болоо гээд, Японой Коммунис партиин ЦК-да, Японой Социалис партиин ЦИК-тэ КПСС-эй ЦК-гай эльгээhэн амаршалгын бэшэг соо онсолон тэмдэглэгдэнэ.

Ю. КОРНИЛОВ, В. СЕРОВ, Н. ЧИГИРЬ. (ТАСС).

НЬЮ-ЙОРК

ООН-ой Уставые наринаар сахиха

ТАСС

Жэлэй турша соо Аюулгүйн Соведэй бэелүүлhэн ажал ябуулга тухай элидхэлые ООН-ой Генеральна Ассамблей хаража үзөөд, тогтоол абаба. ООН-ой Уставай 25-дахи статьягай үндэhөөр энэ зургаанай шиидхэбэринүүдые шууд сэхээр бэелүүлхыень ООН-ой гэшүүн бүхы гүрэнүүдтэ энэ тогтоол дотор дурадхагдаhан байна.

Соведэй ажал ябуулгын аша үрые дээшэлүүлхын тула ООН-ой Уставые тэрэнэй гэшүүн бүхы гүрэнүүдэй хэлбэришэгүйгөөр сахиха, эб найрамдал ба уласхоорондын аюулгүй байдал хангаха, колониализмые ула мүргүйгөөр усадхаха, уласхоорондын харилсаа холбоо хүгжөөхэ талаар шэглүүлэгдэhэн Аюулгүйн Соведэй ба Генеральна Ассамблейн шиидхэбэринүүдые үнэн сэхээр бэелүүлхэ шухала гэжэ ООН-ой олонхи гэшүүд тэмдэглэнэ гээд Ассамблейн тогтоол дотор хэлэгдэнэ.

Тингэжэ Уставай дүримүүдые шэнээр хаража үзэн, заhабари оруулха тухай бодомжолдог үсөөхэн гүрэнүүдтэ Генеральна Ассамблей шанга харюу сохилто хээ.

Аюулгүйн Соведэй элидхэл тушаа Ассамблейн шиидхэбэриин түлөө 123 орон дуугаа үгэhэн, 8 гүрэн hаналаа бариhан байна.

Сэнхир экран

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА:

18.00 — «Эсэгэ ороноо магтан дууланабди» — hурагшадта зорюулагдаhан дамжуулга. 18.40 — «Советский спорт» — киножурнал. 18.50 — «Хонхо» — hурагшадай тележурнал (буряадаар). 19.20 — хүн зондо — үнэн зүрхэнhөө — киноочерк. 19.30 — телепанорама. 19.50 — «Факел» — залуушуулда зорюулагдаhан программа. 20.40 — «Грузиин барилдаан» — киноочерк. 20.50 — «Уласхоорондын шэнжэлэл» (буряадаар). 21.15 — «Соавторы» — телевизионно фильм.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhан[illegible] СССР-эй Верховно Сове[illegible] Президиумдэ. СССР-[illegible] РСФСР-эй Верховно Со[illegible]дэй Президиумэй Указу[illegible] «Мүрысөөнэй тууужа бэш[illegible] — суглуулбари.

Хоёрдохи хуудаhан[illegible] Үдэшын hургуули ту[illegible] А. Хрусталевагай корре[illegible]понденци. Уншагшадай б[illegible]шэгүүд.

Гурбадахи хуудаhан[illegible] «М[illegible]вагай хүдэлмэриш[illegible] — Буряадай ажалшадта» — Б. Митупо[illegible] статья. Тур[illegible] орочдомнай.

Дүрбэдэхи хуудаhан[illegible] Уласхоорондын шэнжэл[illegible] Нютаг нютагай hонин. Х[illegible]лын саана.

Хүдөө бэшэгшэдэй, уншагшадай анхаралда

Манай газетын редакцида үдэр бүри олон тоо[illegible] бэшэгүүд орожо байдаг юм. Тиихэдэ газетын ре[illegible]дакци хүдэлмэришэн ба хүдөө бэшэгшэдтээ, ол[illegible] мянган уншагшадтаа элдэб янзын асуудалнуудаа[illegible] баhал олон бэшэгүүдые эльгээжэ байдаг [illegible] Гэхэтэй хамта олонхи бэшэгүүдэй авторнууд ко[illegible]верт дээрээ нютагайнгаа хэлхеэ холбооной отде[illegible]ниин индексые (номернуудые) табидаггүй байна.

Ушар иимэhээ өөhэдынгөө нютагай почтын ин[illegible]дексые саашадаа бэшэгэйнгээ конверт дээрэ заа[illegible]гүй табижа байхыетнай хүдэлмэришэн ба хүд[illegible] бэшэгшэдтээ, бүхы уншагшадтаа газетын редак[illegible] найдана. Редакциимнай почтын индекс 670000 гэ[illegible] үшөө дахин hануулнабди.

Редактор **Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.**

● «БУРЯАД ҮНЭН» ● 1972 оной декабриин 19. ● 4-дэхи хуудаhан ● Типография управления по делам издательства, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-04563. Заказ № 1407.